

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

พระครูวินดรรณสาร สอนิจฺกุล (งานโณม)

		อ 294.3013 ว663ค
29A5747965		
Title: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ พระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาค้นคว้าหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๖

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

เลขทะเบียน 5747965
เลขเรียกหนังสือ 294.3013
วันที่ ๒๐๑.๓.๕๗

พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต (งามโฉม)

		อ 294.3013 ๖๖๖๓ค
Title: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ พระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา		

หนังสืออ้างอิง
(REFERNCE BOOK)
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

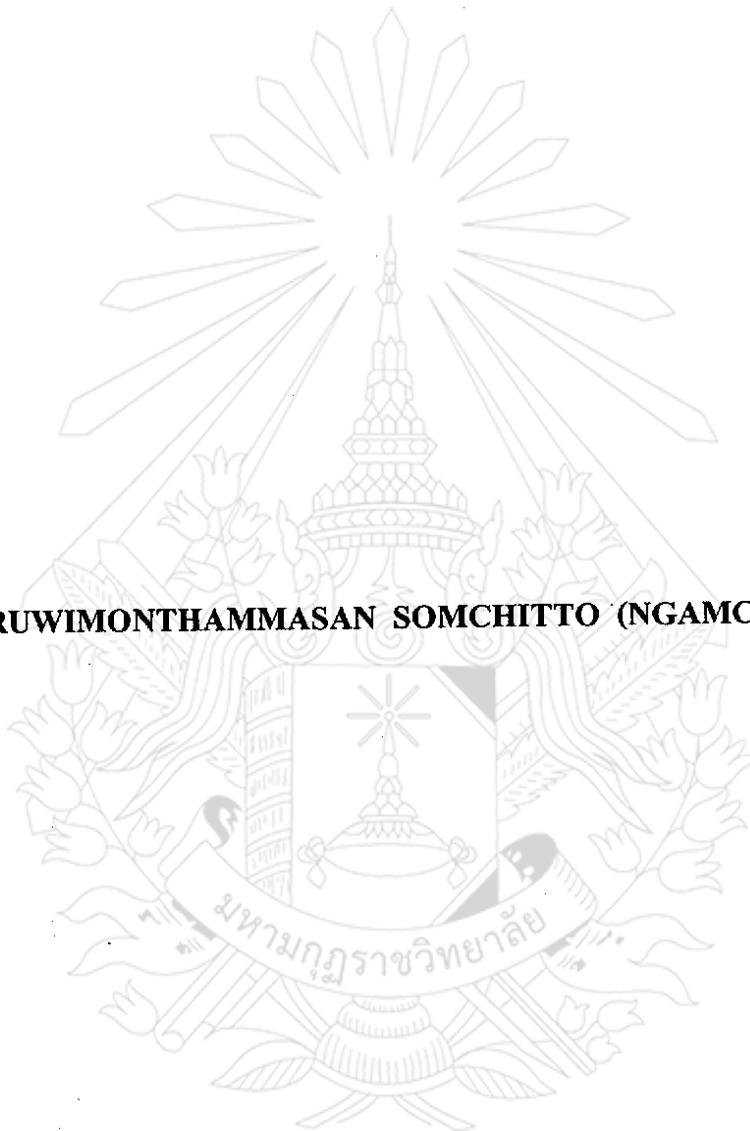
สาขาวิชาสังคมวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พุทธศักราช ๒๕๕๖

**PEOPLE'S OPINION TOWARDS BUDDHIST MONKS' ROLES IN
COMMUNITY DEVELOPMENT, TONGNIAN SUB-DISTRICT,
KHANOM DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE**

PRAKRUWIMONTHAMMASAN SOMCHITTO (NGAMCHOM)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY

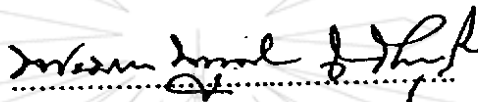
GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2556 [2013]

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของ
พระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนบอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา : พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งามโถม
สาขาวิชา : สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ คັນตกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส อ่อนทองหลาง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษิตตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

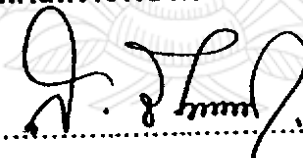

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี งามวฑูโฒ (ผศ.ดร.))

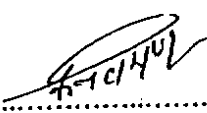
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขาติ ศรีทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ คັນตกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส อ่อนทองหลาง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว)

ดิฉันถือชื่อของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis title : People's Opinion towards Buddhist Monks' Roles in Community
-Development, Tongniam Sub-district, Khanom District,
Nakhonsithammarat Province

Student's Name : Prakruwimonthammasan Somchitto

Department : Sociology

Advisor : Assoc. Prof. Somkiat Tanskun

Co - Advisor : Asst. Prof. Dr. Ophas Onthonglang

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nānavuddho Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nānavuddho (Asst.Prof.Dr.))

Thesis Committee

D. Treesap Chairman
(Asst. Prof. Dr. Detchat Treesap)

Somkiat Tanskun Advisor
(Assoc. Prof. Somkiat Tanskun)

Ophas Onthonglang Co-Advisor
(Asst. Prof. Dr. Ophas Onthonglang)

S. Chaimusik Member
(Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik)

Nuthongkaew K. Member
(Asst. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	: พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต (งามโถม)
สาขาวิชา	: สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ ต้นสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โอภาส อ่อนทองหลาง
ปีการศึกษา	: 2555 (2012)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยการหาค่าสถิติ Z-test และ F-test กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านวัฒนธรรมและประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ อายุ ยกเว้นอายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ระดับการศึกษา อาชีพ ยกเว้นอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก และรายได้ต่อเดือนพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิของ
พระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาพบว่า พระสงฆ์มีจำนวน
น้อย ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหา ควรมีพระสงฆ์จำนวนเพียงพอ

Thesis Title : **People's Opinion towards Buddhist Monks' Roles in Community Development, Tongnian Sub-district, Khanom District, Nakhonsithammarat Province**

Student's Name : **Prakruwimonthammasan Somchitto**

Department : **Sociology**

Advisor : **Assoc.Prof.Somkiat Tanskun**

Co - Advisor : **Asst. Prof. Dr. Ophas Onthonglang**

Academic Year : **2555 (2012)**

ABSTRACT

The objectives of this thesis paper were as follows : 1) to study the people's opinions towards the Buddhist monk's roles in the community development, Tongnian Sub-district, Khanom District, Nakhonsrithammarat Province. 2) to compare the people's opinions in terms of the differences of sex age, level of education, occupation, and monthly income, and 3) to know the problems and the suggestions in the solution of the people's opinions towards the Buddhist monk's roles in the community development. In this research the sampling group was the inhabitants in the Tongnian Sub-district with a number of 362 persons. The tool used in this study was a set of questionnaire and data analysis using a computer software program. Statistics employed in data analysis were : Frequency, Percentage, Mean, Standard deviation, hypothesis test by the statistical value of Z-test and F-test, followed by the method of LSD (Least Significant Difference) in testing the difference of each a pair.

The results of the research were found as follows

1) The people's opinions towards the Buddhist monk's roles in the community development of Tongnian Sub-district as a whole were in the middle level, while considered in each aspect appeared that the education had the highest mean, second to this was the culture and tradition, when classified by sex, age, level of education, occupation and monthly income were in the middle level as a whole.

2) The outcome of comparison of the people's opinions found that the differences of sex, education, occupation and monthly income had no statistically significant difference at 0.05 and the difference of age had statistically significant difference at .05

3) The problems and some suggestions for solution of Buddhist monk's roles were as follow : there were a few monks giving public services. Thus the way to solve the problem : should have the monks enough to do public services.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดีจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี เป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา ขอเจริญพรขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอเจริญพรขอบคุณคณาจารย์ สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่ายิ่งแก่ศิษย์

ขอเจริญพรขอบคุณ รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ ต้นสกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โอภาส อ่อนทองหลาง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอเจริญพรขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

และขอเจริญพรขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความกรุณาและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันจะพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาบูชาแด่บิดา มารดา คุณครู อาจารย์ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

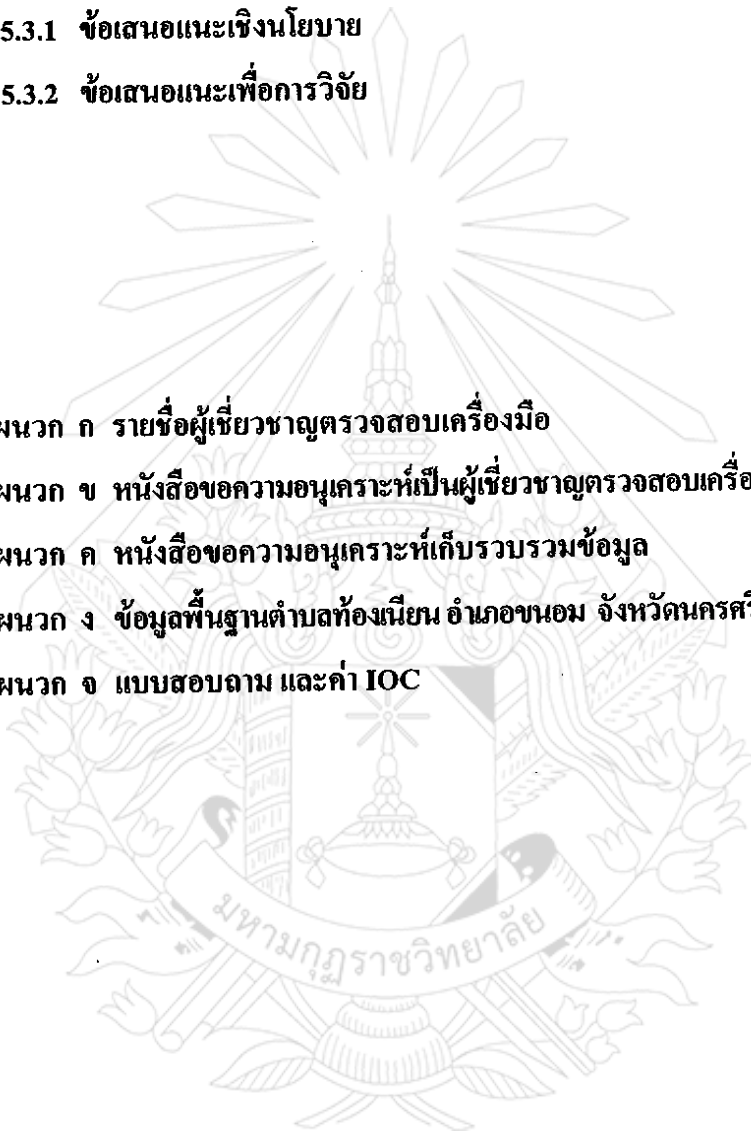
พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต (งามโถม)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	11
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	12
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	17
2.6 บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน	26
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	36

	๗
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	39
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	42
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	52
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	57
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน	66
ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	97

	๗
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
5.1 สรุปผลการวิจัย	102
5.2 อภิปรายผล	107
5.3 ข้อเสนอแนะ	114
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	114
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	118
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	126
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	130
ภาคผนวก ง ข้อมูลพื้นฐานตำบลทองเนียน อำเภอนามน จังหวัดนครศรีธรรมราช	132
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม และค่า IOC	140
ประวัติผู้วิจัย	148

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน 39
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ 49
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ 49
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา 50
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ 50
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 51
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม 52
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา 53
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ 54
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี 55
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 56
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ 57
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ 58

ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา	60
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา	62
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	64
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	66
ตารางที่ 4.17	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน	66
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามเพศ	67
ตารางที่ 4.19	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีเพศต่างกัน	67
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.21	แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีเพศต่างกัน	68

- ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามเพศ 69
- ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีเพศต่างกัน 69
- ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ 70
- ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีเพศต่างกัน 70
- ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ 71
- ตารางที่ 4.27 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน 71
- ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน 72
- ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามอายุ 73
- ตารางที่ 4.30 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษาที่มีอายุต่างกัน 73

- ตารางที่ 4.31 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีอายุต่างกัน 74
- ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามอายุ 75
- ตารางที่ 4.33 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีอายุต่างกัน 75
- ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีอายุต่างกัน 76
- ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ของประชาชน ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรม ประเพณีจำแนกตามอายุ 77
- ตารางที่ 4.36 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีอายุต่างกัน 77
- ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีอายุต่างกัน 78
- ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ 79

- ตารางที่ 4.39 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอายุต่างกัน 79
- ตารางที่ 4.40 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอายุต่างกัน 80
- ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกระดับการศึกษา 81
- ตารางที่ 4.42 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 81
- ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา 82
- ตารางที่ 4.44 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 82
- ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามระดับการศึกษา 83
- ตารางที่ 4.46 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 83

- ตารางที่ 4.47 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 84
- ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา 85
- ตารางที่ 4.49 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 85
- ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา 86
- ตารางที่ 4.51 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 86
- ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ 87
- ตารางที่ 4.53 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพต่างกัน 87
- ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ 88

- ตารางที่ 4.55 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพต่างกัน 88
- ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามอาชีพ 89
- ตารางที่ 4.57 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีอาชีพต่างกัน 89
- ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามอาชีพ 90
- ตารางที่ 4.59 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีอาชีพต่างกัน 90
- ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ 91
- ตารางที่ 4.61 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอาชีพต่างกัน 91
- ตารางที่ 4.62 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ 92

- ตารางที่ 4.63 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ต่างกัน 92
- ตารางที่ 4.64 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามรายได้ 93
- ตารางที่ 4.65 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีรายได้ต่างกัน 93
- ตารางที่ 4.66 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามรายได้ 94
- ตารางที่ 4.67 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะที่มีรายได้ต่างกัน 94
- ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามรายได้ 95
- ตารางที่ 4.69 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีรายได้ต่างกัน 95
- ตารางที่ 4.70 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้ 96
- ตารางที่ 4.71 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีรายได้ต่างกัน 96

- ตารางที่ 4.72 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
ปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขน
อม จังหวัดนครศรีธรรมราช 97
- ตารางที่ 4.73 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
แนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้อง
เนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 99

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบาทของสถาบันศาสนากับการพัฒนาสังคมไทยเริ่มชัดเจนเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ได้พลิกบทบาทในเรื่องของการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการบูรณาการเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทย เพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้อย่างหนักแน่นและชัดเจน ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รากฐานสำคัญที่จะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สมเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นับว่าสถาบันศาสนามีบทบาทสูงยิ่งในการหล่อหลอม ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่สภาพสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถาบันศาสนาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะยังคงสถานะความเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณของมนุษย์ เหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา

สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงบทบาทใหม่ของสถาบันศาสนาในยุคปฏิรูปการศึกษาว่าควรจะมีการปรับปรุงบทบาทของตนเองอย่างไร จึงจะยังดำรงสถานะความเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ พบว่าบทบาทใหม่ของสถาบันศาสนา ณ วันนี้คือ พระภิกษุสงฆ์มีส่วนช่วยอย่างมากโดยจะต้องพัฒนาภารกิจอันสำคัญให้เข้มแข็ง 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการปกครอง จะต้องพัฒนาองค์กรปกครองที่เอื้อต่อการศึกษาและการพัฒนาสังคม
2. ด้านการศึกษาของผู้สืบทอดศาสนาจะต้องมีการพัฒนาการศึกษาให้แก่ผู้สืบทอดศาสนาที่ลุ่มลึกด้านศาสนธรรม และกว้างขวางต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อเป็นผู้สืบทอดศาสนาที่เข้มแข็งต่อไป
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนธรรมจะต้องจัดให้มีกระบวนการ เผยแผ่ศาสนธรรมที่หลากหลายและเป็นผู้จุดประกายศรัทธาแก่ศาสนิกชนโดยสม่ำเสมอ
4. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ศาสนสถานเป็นแหล่งสำคัญและใกล้ชิดที่จัดการศึกษาอบรมให้ประชาชนเกิดความรู้ คู่คุณธรรมเฉกเช่นเดียวกับโรงเรียน

5. ด้านการสาธารณูปการ การจัดศาสนสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือเป็นศูนย์การเรียนรู้โดยเฉพาะ ด้านศาสนธรรมของประชาชน และ 6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์

สถาบันศาสนาควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือเป็นผู้นำที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยศาสนสถาน คือวัดที่กระจายทั่วทั้งแผ่นดิน ประสานเป็นร่างแหเชื่อมโยงกันจะสามารถยกระดับคุณภาพชีวิคนำจิตใจใฝ่สันติ แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์เป็นที่พึ่งทางจิตใจและสติปัญญา สร้างความเข้มแข็งและการพึ่งพิงตนเองให้กับชุมชนในตำบลและหมู่บ้าน ดังที่พระภิกษุสงฆ์ในตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากจะทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนาเป็นพุทธสาวก เผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ยังทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งการพัฒนาวัตถุ พัฒนาสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้แก่ประชาชน ชักชวนประชาชนให้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาในชุมชน และช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในชุมชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน และเพื่อจะได้ใช้ผลการวิจัยนี้ให้เป็นประโยชน์ในงานพัฒนาชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์แตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์แตกต่างกัน

1.3.5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งเพศชายและเพศหญิง ตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป รวมทั้งหมด จำนวน 3,843 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านการศึกษา
- ด้านบริการสาธารณะ
- ด้านวัฒนธรรมประเพณี
- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้มาใช้ประโยชน์ในงานพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใด
สถานการณ์หนึ่ง เมื่อบุคคลมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงออกหรือ
ตอบสนองต่อสิ่งนั้น หรือสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกชอบหรือไปไม่ชอบต่อสิ่งนั้น
หรือสถานการณ์นั้นๆ

บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน
ตามความคิดเห็นของประชาชนในตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้าน
การศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการศึกษา หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์ตามความคิดเห็นของประชาชนในตำบลท้อง
เนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับ
หลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนา และการนำหลักธรรมคำสอน ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ด้านบริการสาธารณะ หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์ตามความคิดเห็นของประชาชนใน
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการชักจูงให้
ประชาชนร่วมกันพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของชุมชน การจัดให้วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้
เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ด้านวัฒนธรรมประเพณี หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์ตามความคิดเห็นของประชาชนใน
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการจัดหรือ
ส่งเสริมกิจกรรมการเผยแพร่ การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับพุทธ
ศาสนา

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์ตามความคิดเห็น
ของประชาชนในตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พระสงฆ์ควรมีบทบาท
ในการดำเนินการหรือสนับสนุนส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ในชุมชน โดยเฉพาะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ
1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ
1) 18-30 ปี, 2) 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี และ 4) 51 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับประถมศึกษา, 2) ระดับมัธยมศึกษา/ปวช., 3) ระดับอนุปริญญา/ปวส. และ 4) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) เกษตรกรรม, 2) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว, 3) รับจ้าง และ 4) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

รายได้ หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท, 2) 10,000 -15,000 บาท, 3) 15,001-20,000 บาท และ 4) 20,001 บาทขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
- 2.6 บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1.1 ทฤษฎีดุลยภาพ (Balance theory) ของไฮเคอร์ ได้เสนอว่าเจตคติของคนเราที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคลจะมีได้เชิงบวกและเชิงลบ และอาจไม่ประจบกัน ดังนั้นเขาจึงเสนอข้อคิดว่าเจตคติของเราจึงอาจจะอยู่ในสถานะสมดุลกัน หรือขาดดุลกัน ไฮเคอร์ ยังกล่าวต่อไปอีกว่าคนเรามักจะมีแนวโน้มที่จะวิ่งหาดุลยภาพในระบบเจตคติซึ่งหมายถึงสถานะการณ์ที่มีความสัมพันธ์ของทุกอย่างในระบบเจตคติมีความสอดคล้องกันอย่างดีจึงทำให้แรงกดดันเพื่อการเปลี่ยนแปลง สรุปแล้วทฤษฎีของไฮเคอร์กล่าวไว้ว่า มนุษย์เรามีแนวโน้มที่จะได้รับเจตคติที่ขัดแย้งกันหรือเข้าหากัน ไม่ได้ ทฤษฎีของไฮเคอร์ทำให้เกิดทฤษฎีอื่นเกี่ยวเนื่องกันหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีความเข้ากันได้ (Congruity theory) ของออสกู๊ด และเทนแนนบาวม ซึ่งมีหลักสำคัญก็คือว่า ทำให้ทำนายทิศทางและปริมาณของการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติได้มากกว่า ทฤษฎีนี้ได้กล่าวไว้ว่า ยิ่งเจตคติใดมีความหนักแน่นสูง มันก็จะเปลี่ยนไม่มากเมื่อเจอเจตคติที่มีน้ำหนักไปในทางตรงกันข้าม ยกตัวอย่าง เช่น ความ

เชื่อกันอยู่มากแต่เดิมเมื่อมาเจอความคิดใหม่ที่ตรงกันข้ามก็ยังไม่ค่อยเปลี่ยน เว้นเสียแต่ของใหม่จะดีกว่า'

2.1.2 ทฤษฎีความสอดคล้องทางปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive consonance theory) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความคิดและข้อเท็จจริงทางสังคม ถ้าสิ่งที่คุณรู้และรับรู้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือตรงกับความเป็นจริง บุคคลก็มีความสอดคล้องในความรู้สึกนึกคิดและกระทำการต่างๆ โดยไม่มีความตึงเครียด ไม่รู้สึกกดดัน ทำให้บุคคลเกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นในความรู้สึกนึกคิด คือ

1. เกิดความมั่นคง (Consistency)
2. เกิดความสมดุล (Balance)
3. เกิดความสอดคล้อง (Consonance)
4. เกิดความเหมาะสม (Congruity)

ในทางตรงข้ามกัน ถ้าสิ่งที่คุณรู้และรับรู้ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางสังคมหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง บุคคลก็ไม่มี ความสอดคล้องในความรู้สึกนึกคิด และจะกระทำการต่างๆ โดยมีความรู้สึกกดดัน มีความตึงเครียดส่งผลให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นในความรู้สึกนึกคิด ดังนี้

1. เกิดความไม่มั่นคง (In Consistency)
2. เกิดความไม่สมดุล (In Balance)
3. เกิดความไม่สอดคล้อง (Dissonance)
4. เกิดความไม่เหมาะสม (In Congruity)²

สรุปได้ว่า ทฤษฎีดุลยภาพเป็นทฤษฎีที่อธิบายความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเมื่อการขัดแย้งหรือเข้ากันไม่ได้ระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่บุคคลก็จะลดความขัดแย้งทางความคิด หรือปรับความคิดที่ขัดแย้งให้เข้ากันได้ ส่วนทฤษฎีความสอดคล้องทางปัญญาหรือการรู้คิดเป็นทฤษฎีที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับข้อเท็จจริง หากความคิดกับข้อเท็จจริงสัมพันธ์กันบุคคลก็จะเกิดความสอดคล้อง ความมั่นคง ความเหมาะสม และความสมดุลในความรู้สึกนึกคิด แต่ถ้าความคิดกับข้อเท็จจริงไม่สัมพันธ์กัน บุคคลก็จะเกิดในทางตรงกันข้ามกับที่กล่าว

¹ เบนพาส ซีรเวคิน, จิตวิทยาสังคมกับชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2542, หน้า 195.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ สุนทรณณิ, เจตคติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา), 2531, หน้า 122.

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.2.1 ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายความคิดเห็น (Opinion) ว่าทัศนะหรือการประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เป็นข้อพิจารณาว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม (ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความคิด ความรู้สึกประทับใจ ที่ได้มาจากการพิสูจน์หรือการชั่งน้ำหนักกว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่³)

พจนานุกรมสังคมวิทยา ได้ให้ความหมาย 4 ประการ ได้แก่ 1.ข้อพิจารณาที่เห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม 2.ทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง และ 3.คำแถลงที่ยอมรับนับถือว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา⁴

วิทยากร เชียงกูล ได้ให้ความหมาย 2 ประการ ดังนี้ ประการแรก คือ ทัศนะ, ความเห็น, ความเชื่อ, Public Opinion ทัศนะของประชาชนทั่วไปต่อสิ่งต่างๆ ส่วนประการที่สองคือ ความเห็นหรือคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ⁵

สุโช เจริญสุข ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่า “เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจ ที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบเฉยๆ⁶

อุทัย หิรัญโต สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออก ซึ่งมีความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจมีผลมาจากความรู้ ความเชื่อ ทัศนคติ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล การแสดงความคิดเห็นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้⁷

³ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2524, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2532), หน้า 247.

⁴โอนก บุญกาวิณ, “องค์การบริหารส่วนจังหวัดในความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2546, หน้า 219.

⁵วิทยากร เชียงกูล, ธิบายศัพท์การเมืองการปกครองสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2543), หน้า 173.

⁶สุโช เจริญสุข, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : แพร่วิทยา, 2525), หน้า 159.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยที่ยังไม่แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมาเป็นที่ปรากฏต่อบุคคล สาธารณชน⁸

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่งแต่ การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยา เฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก⁹

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่ง หนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของบุคคล นั้นๆ เป็นพื้นฐานในการแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน

2.2.2 ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (Remmer) อ้างใน, สิริกัญญา เหล่างาม กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท ด้วยกัน คือ

1. ความเห็นเชิงบวกสุดเชิงลบสุดเป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้

1.1 ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา

1.2 ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ การมีความคิดจากสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความ เข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย¹⁰

⁸อุทัย หิรัญโต, แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 128.

⁹สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2522), หน้า 99.

¹⁰ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 173.

¹¹สิริกัญญา เหล่างาม, “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในงานของกรมคุมประพฤติ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2545, หน้า 135.

2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

สุชา จันทรเอม ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and physiological factors) เป็นปัจจัยแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรม จะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งมีผลต่อเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเองทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอม ชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อน้ำส้มที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เขาได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็กๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (Mass media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ¹¹

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านพันธุกรรมและร่างกายซึ่งเป็นปัจจัยทางชีววิทยา ปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มสังคมซึ่งบุคคลได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์จากครอบครัวและกลุ่มสังคมต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มอ้างอิง (Reference group) และปัจจัยด้านสื่อมวลชน

¹¹สุชา จันทรเอม, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542),

2.2.4 การวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็นที่บุคคลแสดงออกทางภาษาพูด ภาษาเขียน สามารถวัดได้โดยวิธีต่างๆ ได้แก่

1. วิธีของเซอร์สโตน (Thurston's method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเป็นเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal appearing intervals)
2. วิธีกัตต์แมน (Guttman scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดในแนวทางเดียวกันและสามารถจัดอันดับต่ำสุดหรือสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น
3. วิธีจำแนกแบบ S-D (Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม (Bipolar adjective) เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น
4. วิธีแบบลิเคอร์ท (Likert's method) เป็นวิธีสร้างมาตราวัดความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลายที่มีชื่อว่า มาตราวัดรวม ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นในทางที่ชอบหรือไม่ชอบโดยการสร้างข้อความขึ้นในลักษณะเป็นบวกและลบพอๆ กัน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ข้อความ แล้วกำหนดคำตอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 3 คำตอบ 5 คำตอบหรือ 7 คำตอบก็ได้แต่ส่วนมากใช้ 5 คำตอบ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนน ขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเห็นด้วย (Positive) หรือคัดค้าน (Negative)

สรุปได้ว่า ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีวัดของลิเคอร์ทมาใช้ในการวัดความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสร้างมาตราวัดความคิดเห็นตามแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 เห็นมากที่สุด ระดับ 4 ความคิดเห็นมาก ระดับ 3 ความคิดเห็นปานกลาง ระดับ 2 ความคิดเห็นน้อย และระดับ 1 ความคิดเห็นน้อยที่สุด

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

ทฤษฎีบทบาท (Role theory) เป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยา มีนักสังคมวิทยาหลายท่านได้เสนอไว้ ดังเช่น ทฤษฎีบทบาทของเนเดล (Nadel's role theory) ทฤษฎีบทบาทของเมอร์ตัน (Merton's role theory) ทฤษฎีบทบาทของกู๊ด (Good's role theory) ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้¹²

¹²สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ส่งเสริมวิชาการ, 2525), หน้า 157.

ทฤษฎีบทบาทของแนเดล (Nadel's role theory) แนเดล เสนอว่า บทบาทคือส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ 1. ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท เช่น ครู ต้องพูดเก่ง หรือมีอารมณ์ขัน 2. ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ เช่น เป็นแพทย์ต้องรักษาคนไข้ และ 3. ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ครูต้องเป็นสมาชิกคุรุสภา ซึ่งกำหนดเป็นสมการได้ดังนี้

$$P=f(a,b,c\dots n)$$

ถ้ากำหนดให้

P	คือ	บทบาท
a	คือ	ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท
B	คือ	ส่วนประกอบที่มีผลต่อบทบาทและขาดมิได้
c	คือ	ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

จากสมการอธิบายได้ว่า บทบาทจะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบหลายๆ ส่วน อย่างน้อย 3 ส่วนขึ้นไปจนถึง n ส่วน

ทฤษฎีบทบาทของเมอร์ตัน (Merton's role theory) เมอร์ตัน เสนอว่า บุคคลแต่ละคนจะต้องมีตำแหน่งและบทบาทควบคู่กันไปซึ่งเหมือนกัน บทบาทจะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะของสังคมที่เขาสังกัดอยู่ตลอดจนลักษณะของบุคคลในสังคมนั้น

ทฤษฎีบทบาทของกู๊ด (Good's role theory) กู๊ด เสนอว่า บทบาทเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับหน้าที่ของแต่ละบุคคลและบทบาทดังกล่าวควรเป็นไปตามข้อตกลงที่มีต่อสังคมนั้นๆ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีบทบาทเป็ทฤษฎีที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพหรือตำแหน่งที่บุคคลได้รับจากสังคมกับบทบาทหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพหรือตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวเป็นไปตามข้อตกลงที่สังคมกำหนด

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.4.1 ความหมายของบทบาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทครู หรือหน้าที่ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย¹³

¹³ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2546), หน้า 102.

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง หน้าที่หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ¹⁴

ไพบูลย์ ช่างเรียน ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่ง¹⁵

อุทัย หิรัญโต ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาทคือหน้าที่หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหวังของบุคคลแต่ละกลุ่ม หรือสังคมหนึ่งๆ หน้าที่หรือพฤติกรรม ดังกล่าวโดยปกติเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคมหรือวัฒนธรรมของกลุ่มหรือสังคมนั้นกำหนดขึ้น ดังนั้นบทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะที่พึงมีต่อบุคคลหนึ่งในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน¹⁶

ขบวน พลตรี ให้ความหมายว่า บทบาท คือ แบบแผนพฤติกรรมเกี่ยวเนื่องกับสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคม บทบาทเป็นการเคลื่อนไหวของสถานภาพหรือหน้าที่ตามสถานภาพนั่นเอง¹⁷

งามพิศ สัตย์สงวน ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งคาดหวังสำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคม เพื่อให้ผู้สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้¹⁸

สุพัตรา สุภาพ ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาทเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ ตามสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในสถานภาพหรือตำแหน่งนั้น เช่น ตำแหน่งพ่อแม่ บทบาทก็ต้องเลี้ยงลูก¹⁹

¹⁴ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, อ่างแล้ว, หน้า 215.

¹⁵ไพบูลย์ ช่างเรียน, สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2516), หน้า 29.

¹⁶อุทัย หิรัญโต, สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์, 2526), หน้า 197.

¹⁷ขบวน พลตรี, มนุษย์กับสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2544), หน้า 137.

¹⁸งามพิศ สัตย์สงวน, สังคมและวัฒนธรรม, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 137.

¹⁹สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540), หน้า 130.

สรุปได้ว่า บทบาทคือแบบแผนแห่งการกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่พึงกระทำหรือประพฤติตามสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งที่ตนได้รับจากกลุ่มหรือสังคม ซึ่งการกระทำหรือการประพฤติดังกล่าว สอดคล้องกับบรรทัดฐานวัฒนธรรมและความคาดหวังของกลุ่มหรือสังคม

2.4.2 ประเภทของบทบาท

แกมพิศ สัตย์สงวน ได้แบ่งประเภทของบทบาทออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. บทบาทในอุดมคติหรือสิ่งที่สังคมกำหนด (The socially prescribed or ideal Role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ตามตำแหน่งทางสังคมไว้
2. บทบาทที่ควรกระทำ (The perceived role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ ซึ่งอาจไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ หรืออาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
3. บทบาทที่กระทำจริง (The Performance role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริง ขึ้นอยู่กับความเชื่อความหวังและการรับรู้ของแต่ละบุคคล ตลอดจนความกดดันและโอกาสในแต่ละสังคม ในระยะเวลาหนึ่ง รวมถึงบุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย²⁰

2.4.3 องค์ประกอบของบทบาท

อรุณ รักธรรม ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของบทบาท 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาทที่คาดหวัง มี 2 ลักษณะ คือ บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Prescribed role) เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากความคาดหวังของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ และบทบาทตามที่คาดหวัง (role expectation) เป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือคนในสังคมกำหนดขึ้น (Enacted role) หรือบทบาทในอุดมคติ (The social prescribed or ideal role) ที่มีกำหนดสิทธิหน้าที่ตามตำแหน่งในสังคมให้บุคคลปฏิบัติ
2. บทบาทที่รับรู้จากตำแหน่ง (Subjective role) หรือบทบาทที่ควรกระทำ (Perceived role) หรือบทบาทที่องค์กรกำหนด (Role prescription) เป็นบทบาทที่คนรับรู้ และเชื่อว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับหรือตามขอบเขตรับผิดชอบที่องค์กรกำหนดให้
3. บทบาทที่กระทำจริง (Perform role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำไปจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความคาดหวัง การรับรู้ของแต่ละบุคคล ตลอดจนความกดดันและโอกาสในแต่ละสังคม ในระยะเวลาหนึ่ง รวมถึงบุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล²¹

²⁰แกมพิศ สัตย์สงวน, สังคมและวัฒนธรรม, อ้างแล้ว, หน้า 173.

²¹อรุณ รักธรรม, ทฤษฎีองค์การศึกษาเชิงมนุษยสัมพันธ์, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหขายปลีกและการพิมพ์, 2526), หน้า 118.

2.4.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงบทบาท

ในการแสดงบทบาทของบุคคลในกลุ่มหรือสังคมหนึ่งๆ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ความคาดหวังในบทบาท (Role expectation) เป็นบทบาทของบุคคลตามความคาดหวังของผู้อื่นหรือเป็นบทบาทที่สถาบัน องค์กร หรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่

2. การรับรู้บทบาท (Role perception) เป็นการรับรู้บทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ (Perceived role) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับความต้องการของบุคคลนั้นทั้งนี้การรับรู้บทบาทและความต้องการของบุคคล ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานของบุคคล ตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role acceptance) จะเกิดขึ้นเมื่อความสอดคล้องกับบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนเองรับรู้อยู่ การยอมรับในบทบาทเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาท การสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้ เพราะทุกคนไม่ได้ยินดียอมรับบทบาททุกบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะถูกคัดเลือกหรือถูกแรงผลักดันจากสังคมรับตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ปฏิบัติก็ตาม เพราะถ้าหากว่าบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของบุคคลนั้นผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็จะพยายามหลีกเลี่ยงบทบาทนั้นไม่ยอมรับบทบาทนั้น

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role performance) เป็นบทบาทหน้าที่ที่เข้าของสถานภาพแสดงจริงๆ (Actual role) ซึ่งอาจจะเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เพียงใดขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ ซึ่งเนื่องมาจากความสอดคล้องกับบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และการรับรู้บทบาทของตนเอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทใดๆ บทบาทหนึ่งปัจจัยที่มากเกี่ยวข้อง คือ การรับรู้บทบาทเพราะการรับรู้บทบาทเป็นพื้นฐานพฤติกรรมของบุคคลเมื่อบุคคลเข้ามาทำงานองค์กรแล้ว ก็ต้องเข้าใจในบทบาทที่ตนแสดงนั้น โดยพยายามทำความเข้าใจรับรู้บทบาทที่ตนแสดง²²

²² พันตำรวจตรี บรรลุ ทะชาดา, “แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 156.

2.4.5 บทบาทสำคัญที่บุคคลแสดง

ดิอูทส์ และเคร้าส์ อ้างใน ชาญ สีหราช มีความเห็นว่า บทบาทสำคัญที่บุคคลแสดง ได้แก่ บทบาทต่อไปนี้

1. บทบาททางเพศ (Sex roles) เป็นบทบาทที่สำคัญมาก เพศมีความสัมพันธ์ต่อสภาพสังคมโดยทั่วไป ทั้งเพศหญิงและเพศชาย เริ่มตั้งแต่มีการกำหนดหน้าที่กันตามธรรมชาติ เพศหญิงมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นแม่ เพศชายมีบทบาทสำคัญในการเป็นพ่อ และการเป็นผู้นำของครอบครัวในสังคมนั้นอาจจะเป็นการกีดกันทางเพศ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความสำคัญทางเพศลดลง

2. บทบาทเกี่ยวพันทางเครือญาติ (Kinship roles) เนื่องจากสังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน มีการเคารพนับถือภายในเครือญาติ แต่ละคนมีบทบาทแตกต่างกันไป ทำให้เกิดอิทธิพลในการเคารพเชื่อถือ และเชื่อฟังกันและกัน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก เป็นต้น

3. บทบาททางสังคม (Social roles) เป็นบทบาทหรือหน้าที่ที่สังคมกำหนดขึ้นไว้ให้บุคคลในสถานภาพต่างๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติหรือคาดหวังว่าจะปฏิบัติ โดยมีปทัสถานทางวัฒนธรรมเป็นเกณฑ์ตัดสิน ฉะนั้นเมื่อบุคคลจะมีการเกี่ยวข้องกัน ทุกคนจึงควรจะได้เรียนรู้และปฏิบัติตามปทัสถานทางวัฒนธรรม แต่ถ้ามีคนเดียวคนหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม ก็จะต้องมีการบังคับหรือลงโทษ เพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนใหญ่ต่อไป

4. บทบาททางอาชีพ (Occupation role) เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ และจะอยู่ได้อย่างมีความสุข ผู้แสดงบทบาทจะต้องคำนึงถึงขอบเขต และหลักการสำคัญของอาชีพนั้น เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จรรยาบรรณ และกฎหมาย เป็นต้น²³

สรุปได้ว่า บทบาทสำคัญที่บุคคลแสดงหรือกระทำ ประพฤติปฏิบัติในส่วนของบทบาททางเพศ บทบาทเกี่ยวพันทางเครือญาติ เป็นการแสดงตามความสัมพันธ์ทางเพศ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติการสืบสายเลือด ส่วนบทบาททางสังคมและบทบาททางอาชีพ เป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมกำหนด โดยบทบาททางอาชีพมีความสำคัญที่สุดเพราะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

²³ชาญ สีหราช, “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงานและคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2542, หน้า 225.

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2.5.1 ความหมายของการพัฒนาชุมชน

ดิเรก ฤกษ์ห่วย ได้กล่าวว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Quality of life) มีความเสมอภาค (Equity) ทั้งเศรษฐกิจ และสังคม และ มีการกระจายอย่างทั่วถึง ให้เกิดขึ้นใหม่ (redistribution)²⁴

โยนิต ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์ ได้ให้ความหมายการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนา คือ กระบวนการเพื่อเพิ่มความสามารถของคนส่วนใหญ่ ในอันที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตน โดยต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนาเป็นกระบวนการระยะยาวและจะต้องส่งผลต่อคนส่วนใหญ่ 3 ลักษณะ คือ ความก้าวหน้า ความมั่นคง และความเป็นธรรม²⁵

สุเทพ เชาวลิต ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือ การพัฒนาความคิดและความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เพื่อปรับปรุงตนเองและชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ทั้งในทางเศรษฐกิจสังคม การศึกษา อนามัยและขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย²⁶

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ อังโน พัฒน์ สุจันงค์ ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือ การเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ (สภาพที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ดีงาม) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (สภาพที่พึงปรารถนา ที่ดีงาม หรือเจริญ) กล่าวคือ เป็นการตั้งใจ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของส่วนประกอบต่างๆ ในชุมชน จากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาไปสู่สภาพที่พึงปรารถนาอันเป็นเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้ กล่าวโดยสรุป การพัฒนาชุมชน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงชุมชนโดยมีการวางแผน (Planned community change)²⁷

²⁴ดิเรก ฤกษ์ห่วย, การพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิชเนศ, 2522), หน้า 214.

²⁵โยนิต ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์, การพัฒนาประเทศไทย : แนวความคิดและทิศทาง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2533), หน้า 145.

²⁶สุเทพ เชาวลิต, การบริหารการจัดการภาครัฐแนวใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2524), หน้า 118.

²⁷พัฒน์ สุจันงค์, การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 210.

อภิชัย พันธเสน ได้ให้ความหมายของ การพัฒนาชุมชน ไว้ว่า คือ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ตั้งใจกระทำขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นจากสภาพก่อนการพัฒนา มีการกินคืออยู่ดี มีการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ มีการปรับปรุง คัดแปลง หรือควบคุมทรัพยากรและสภาพแวดล้อม มีอำนาจต่อช่องทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองกับสังคมภายนอกชุมชนของตนตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนเป็นสำคัญ²⁸

สรุปได้ว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนในสูงขึ้นหรือดีขึ้น โดยการร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนในชุมชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ส่วนผลให้ประชาชนและชุมชนเจริญก้าวหน้า

2.5.2 ความมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนมีความมุ่งหมายสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. มุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนในชนบทที่ยังมีทัศนคติไม่ดีต่อการพัฒนาชุมชนให้เกิดทัศนคติที่ดีต่องานพัฒนาชุมชนและต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล
2. สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในหมู่ประชาชนให้มีความคิดเห็นตรงกันต่องานพัฒนาชุมชน
3. ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มในการพัฒนาชุมชนและการปกครองตนเอง
4. ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันประสานประโยชน์แก่ชุมชน
5. เพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ในการช่วยเหลือตนเองเพิ่มขึ้น

2.5.3 หลักการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนมีหลักการสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. การทำให้คนที่อยู่ในชุมชนนั้นมีความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนเข้ามาตัดสินใจดำเนินการพัฒนาด้วยตนเองบนพื้นฐานของความสมัครใจและมีความรับผิดชอบที่จะช่วยตนเอง
2. เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือลักษณะทางกายภาพตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนให้ดีขึ้น
3. การดำเนินงานต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยทั้งนี้ หมายถึงกิจกรรมที่จะนำไปสู่การมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติจะต้องเป็นกิจกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความ

²⁸ อภิชัย พันธเสน, พุทธเศรษฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2539), หน้า

ต้องการอยู่แล้ว และเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนพยายามกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรู้ถึงความจำเป็นนั้นด้วย

4. การดำเนินงานต้องใช้หลักการช่วยๆ เร่งๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มตลอดจนการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการพัฒนาโดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนาชุมชน

5. รัฐบาลหรือหน่วยงานอื่นที่จะให้ความช่วยเหลือจะต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือเฉพาะสิ่งที่เกินความสามารถที่ชุมชนหรือประชาชนจัดหาได้เอง เช่น ความรู้ทางวิชาการ วัสดุ อุปกรณ์และเงินเท่าที่จำเป็น

6. การพัฒนาชุมชนจะต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นให้ประชาชนมีความคิดริเริ่มในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2.5.4 ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลในสังคม มีปรัชญาในการดำเนินงาน ดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีความสำคัญและมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกัน จึงมีสิทธิอันพึงได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม และอย่างบุคคลมีเกียรติ ในฐานะที่เป็นมนุษย์ปุถุชนผู้หนึ่ง

2. บุคคลแต่ละคนย่อมมีสิทธิสามารถที่จะกำหนดวิถีการดำรงชีวิตในทิศทางที่ตนต้องการ

3. บุคคลแต่ละคนถ้าหากมีโอกาสแล้ว ย่อมมีความสามารถที่จะเรียนรู้เปลี่ยนแปลง ทรנסอะประพฤติปฏิบัติและพัฒนาขีดความสามารถให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้นได้

4. มนุษย์ทุกคนมีพลังในเรื่องความคิดริเริ่ม ความเป็นผู้นำ และความคิดใหม่ๆ พลังความสามารถเหล่านี้สามารถเจริญเติบโตและนำออกมาใช้ได้ ถ้าพลังที่ซ่อนเร้นได้รับการพัฒนา

5. การพัฒนาพลังและขีดความสามารถของชุมชนในทุกด้านเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา และมีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตของบุคคล ชุมชน และรัฐ

2.5.5 การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน

ในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ผู้ปฏิบัติงานพึงดำเนินงานพัฒนา 3 ประการดังนี้

2.5.5.1 การพัฒนาคน การพัฒนาหรือกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงต่างๆ นั้น หากลำดับถึงความสำคัญหรือหัวใจของการพัฒนาแล้ว ก็จะมองเห็นความสำคัญที่ต่างกัน ทั้งนี้แล้วแต่ว่าเราจะใช้มุมมองหรือว่าจะใช้มุมมองหรือว่าจะใช้อะไรเป็นประเด็นหลักอย่างไรก็ตาม

สิ่งสำคัญอย่างที่สุดของการพัฒนาชุมชนก็คือ การพัฒนาคน หรือการพัฒนาที่ตัวคน การพัฒนาที่ตัวคนนี้หมายถึง การกระทำใดๆ ที่ทำให้คนเป็นคนฉลาดเฉลียวขึ้นหรือทำให้คนเป็น

หนังสืออ้างอิง

(REFERNCE BOOK)

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

คนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาคนยังหมายถึงการพัฒนาความรู้สึกรู้จักคิด กิริยามารยาท บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอ ความซื่อสัตย์สุจริต ทัศนคติของบุคคลด้วย²⁹

การพัฒนาคนนี้ ถ้าพิจารณาอย่างละเอียด จะพบว่าเกี่ยวข้องกับองค์ใดก็ตามกับคุณภาพ และคุณธรรมของคน ดังนั้น จึงควรได้มีการอธิบายว่าคนที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมนั้นเป็นอย่างไร

คนที่มีคุณภาพ หมายถึง คนที่มีความรู้ความสามารถ ทำงานสิ่งใดก็บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลิตผลมาก คุณภาพดี เสียค่าใช้จ่ายน้อยเสียเวลาน้อย การวัดคุณภาพวัดจาก ผลสำเร็จทางวัตถุเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่มีคุณภาพส่วนมากมุ่งความสำเร็จทางวัตถุตามที่ได้รับ การฝึกอบรมหรือสั่งสอนมาความต้องการทางวัตถุนั้นไม่รู้จักจบสิ้น ผู้มีความต้องการทางวัตถุจึงไม่รู้จัก พอ มีแต่เพิ่มมากขึ้นๆ หาขอบเขตไม่ได้³⁰

คนที่มีคุณธรรม หมายถึง คนที่ยึดมั่นในความดี ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความพอดี ความพอเหมาะ ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร และรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม ตลอดจนไปถึงการเป็นคนซื่อตรง ขยัน อดทน ร่วมแรงร่วมใจกับผู้อื่นในการทำงาน ละออบามุข เป็นต้น การวัดคุณธรรมส่วนใหญ่วัดด้วยจิตใจหรือความประพฤติ ผู้ที่มีคุณธรรมจึงไม่เน้นความสำเร็จทางวัตถุ แต่เน้นทางจิตใจ กิริยามารยาท ซึ่งกระตุ้นให้ผู้นั้นรู้จักพอ รู้จักจำกัดขอบเขตของความ ต้องการของตนเอง³¹

การพัฒนาจิตใจตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทาง จิตใจหรือนามธรรมเพื่อการพัฒนาคนเช่นกัน ตัวอย่างการพัฒนาจิตใจตามแนวทางของศาสนาพุทธ เช่น การยึดถือปฏิบัติหลักการของศีล 5 ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ไม่ฆ่าสัตว์ คือไม่ฆ่าทั้งปวง
2. ไม่ลักทรัพย์ คือไม่ขโมยสิ่งของ วัตถุ เวลา
3. ไม่ผิดใจในกาม คือ ไม่ประกอบภารกิจกับสตรีที่มีเจ้าของ รวมทั้งการไม่ข่มขืนชำเรา เกี่ยวข้องโสเภณี อันจะนำทุกข์คือเชื้อโรครมาให้
4. ไม่พูดเท็จ รวมทั้งการไม่ประจบสอพลอ เพื่อหาตำแหน่งใส่ตน ทั้งๆ ที่ตนไม่มี ความสามารถ กล่าวคือเป็นบุคคลที่นิยมในเหตุผล

²⁹ สัจญา สัจญาวิวัฒน์, การพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 129.

³⁰ สัจญา สัจญาวิวัฒน์, คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527), หน้า 147.

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 123.

5. ไม่เสพของมีนเมาทั้งปวง รวมทั้งบุหรี่ยาแก้ปวดของบริษัทเอกชนที่เข่นฆ่าประชาชนโดยไม่มีการเปลี่ยนสูตรตามกฎหมายของกระทรวง³²

ศีล 3 ข้อ ข้างบนนี้ เป็นกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตัวเพื่อสังคม ไม่เบียดเบียนสังคม ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนศีล 2 ข้อสุดท้ายเป็นกฎสำคัญในการปฏิบัติตน คือ ไม่ทำลายคน โดยเป็นบุคคลที่นิยมระบบอุปถัมภ์มากกว่าการใช้ระบบคุณธรรม และศีลข้อ 5 นั้น เป็นสุขภาพของการวางใจอันเป็นปฐมฐานในการสร้างความสุขให้แก่คน³³

การพัฒนาประเภทคนนั้นในจังหวัดมหาสารคามมีการจัดการพัฒนาที่เน้นให้คนมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการฝึกฝนอาชีพหรือการดำรงชีวิต การพัฒนาที่พระสงฆ์ได้เข้ามามีบทบาทหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนนั้น มีทั้งการอบรมศีลธรรม การฝึกอาชีพที่รวมกันเป็นกลุ่มในชุมชน การดูแลสุขภาพ เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม อันนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชน หากแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามชุมชนสามารถแยกตามประเภทได้ดังนี้

1. ประเภทอบรมศีลธรรม
2. ประเภทฝึกวิชาชีพ
3. ประเภทเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ นวดแผนโบราณ สมุนไพร
4. ประเภทกลุ่มออมทรัพย์หรือกลุ่มสังจออมทรัพย์

ในประเภทของการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับคนทั้ง 4 ประเภทนี้การพัฒนาคนเพื่อเตรียมพร้อมและเป็นการสร้างเสริมคนให้มีศักยภาพในด้านต่างๆ แต่พื้นฐานการเตรียมบุคคลที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ดีได้ต้องเริ่มต้นที่ประเภทอบรมศีลธรรมก่อน ทั้งนี้หากคนมีศีลธรรมดีแล้วความสำเร็จของการพัฒนาในด้านต่างๆ ก็ย่อมเกิดขึ้นมากและรวดเร็ว

สำหรับประเภทของการพัฒนาชุมชนทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ผู้ศึกษาจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในบทต่อไป

2.5.5.2 การพัฒนาทางวัตถุหรือรูปธรรม กล่าวได้ว่า การพัฒนาทางวัตถุหรือรูปธรรมนั้นเป็นการพัฒนาที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นประการสำคัญ มีการเน้นปริมาณและความต้องการตลอดจนรายได้ของบุคคล และให้ความสำคัญกับการงานหรือผลิตผลอย่างมาก เป็นต้น นอกเหนือไปจากนี้การพัฒนาทางวัตถุหรือรูปธรรมนี้จะเป็นการพัฒนาตามอย่างแนวทางของสังคมตะวันตก หรือของมนุษย์ตะวันตก ซึ่งมีลักษณะอธิบายได้ดังนี้

³²บุญทัน ดอกไธสง และธนศ ต่วนชะเอม, กระบวนการและวิธีการพัฒนาจิตใจเพื่อพัฒนาสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก.ทิพย์อักษร, 2529), หน้า 181.

³³เรื่องเดียวกัน, หน้า 166.

มนุษย์ตะวันตกมีแนวโน้มที่จะไม่นับสิ่งอื่นใดว่าเป็นรายจ่าย นอกเหนือไปจากการสูญเสียพลังงานของมนุษย์ เขาไม่สนใจใยดีว่า จะทำลายแร่ธาตุมากน้อยปานใดและที่เลวร้ายยิ่งก็คือ เขาไม่ใยดีว่า เขาทำลายสิ่งมีชีวิตมากน้อยเท่าใดดูเหมือนมนุษย์ตะวันตกจะไม่ประจักษ์แก่ใจเลยว่า ชีวิตมนุษย์นั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยส่วนอื่นของระบบชีวิต อันประกอบด้วยชีวิตรูปแบบต่างๆ กัน โดยเหตุที่โลกปกครองจากตัวเมือง อันเป็นที่ซึ่งมนุษย์ถูกตัดขาดจากชีวิตรูปแบบอื่นๆ นอกจากมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้น ตำนิกของการเป็นส่วนหนึ่งของระบบชีวิตชีวิตทั้งหมดจึงไม่พินกลับคืนมา ยังผลให้มนุษย์ปฏิบัติต่อสรรพสิ่งอันมนุษย์ต้องพึ่งพาในที่สุด เช่น น้ำ และดินไม่อย่างหยาบและอย่างไม่คำนึงถึงอนาคตเอาเลย³⁴

ในการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมนั้น เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยหรือดำรงชีพอยู่ด้วยปัจจัยทางวัตถุ คำว่าวัตถุนี้อาจตีความหมายได้หลายอย่างแต่อาจสรุปได้ว่าวัตถุก็หมายถึงสิ่งของที่สามารรถสัมผัสถูกต้องได้ เช่น ที่อยู่อาศัยเครื่องมือในการดำรงชีพ วัตถุโบราณ เป็นต้น

ดังนั้น โครงการพัฒนาชุมชนจึงให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของวัตถุมาก โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัตถุพอสรุปได้ดังนี้

1. โครงการอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปะท้องถิ่น
2. โครงการจักสาน สิ่งทอ
3. โครงการปลูกสมุนไพร
4. โครงการปั้น หล่อ

โครงการต่างๆ ดังกล่าวล้วนแต่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นวัตถุทั้งสิ้น แต่วัตถุดังกล่าวเป็นเพียงนามเรียกรวมหากเมื่อแยกวิธีการเรียกวัตถุก็จะเรียกตามลักษณะของงานนั้นๆ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาชุมชนถ้าหากแยกให้ชัดเจนจากบุคคลก็สามารถแยกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัตถุ หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ตลอดที่อยู่อาศัยและเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องพัฒนาเพื่อให้ปรับสภาพตามความเปลี่ยนแปลงของโลก ประการสำคัญเรื่องประเภทของการพัฒนาชุมชนด้านวัตถุที่มาในรูปของชื่อโครงการต่างๆ นั้นบางทีอาจเรียกเป็นชื่อที่เกี่ยวกับการดำรงชีพ จึงเรียกชื่อตามนั้น เช่น โครงการฝึกอาชีพ เป็นต้น ดังนั้นเกี่ยวกับการพัฒนาประเภทวัตถุดังกล่าวอาจมีชื่อเรียกเป็นไปตามโครงการซึ่งผู้ศึกษาจะนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์ในบทต่อไป

³⁴รังสรรค์ ธาระพรพันธ์, เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ, (กรุงเทพมหานคร : ศิวพรการพิมพ์, 2517), หน้า 179.

2.5.5.3 การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุที่ในชุมชนนั้นจะต้องประกอบด้วย คนและ สิ่งแวดล้อมหรือวัตถุ ดังนั้น การพัฒนาสิ่งแวดล้อมหรือวัตถุจึงถือว่าเป็นเป้าหมายส่วนหนึ่งของการ พัฒนาชุมชน นอกจากนี้ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมชนิดที่ ไม่อาจแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด การพัฒนาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาควบคู่ไปกับการ พัฒนาคมน

การพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมคนให้เจริญขึ้น การ พัฒนาวัตถุ หมายถึงการสร้างสรรคสิ่งต่างๆ อันจำเป็นแก่มนุษย์ การครองชีพ การอยู่รอด และการมี ชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบาย และมีความสุข เช่น เมื่อยังขาดถนน ขาดโรงพยาบาล ขาดตลาด ขาด โรงเรียน บ่อน้ำ เป็นต้น การสร้างสรรคให้ดีขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาวัตถุยังหมายถึง การซ่อมแซม สิ่งที่ปรักหักพังหรืออยู่ในสภาพไม่ดี ใ้การไม่ได้ ให้ใ้การได้ ให้อยู่ในสภาพดีขึ้น ตลอดจนการ พยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ยอยู่ในสภาพดี ใ้การได้ ให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้น ใ้การได้ดียิ่งขึ้น เป็นการสร้างเสริมคุณภาพและสมรรถภาพให้มากยิ่งขึ้น³⁵

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาชุมชนก็คือ การพัฒนาคมน และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม การ พัฒนาคมนให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรมในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นเป้าหมายหรือ จุดหมายปลายทางสูงสุดของการพัฒนาชุมชน การที่จะพัฒนาคมนให้มีคุณภาพนั้นมีพื้นฐานมาจาก การพัฒนาทางวัตถุหรือรูปธรรม ส่วนการที่จะพัฒนาคมนให้มีคุณธรรมนั้นมีพื้นฐานมาจากพัฒนา ทางจิตใจหรือนามธรรมให้แก่ประชาชนในชุมชน

ในเวลาเดียวกัน การพัฒนาคมนให้มีคุณภาพและคุณธรรมนั้น จะต้องกระทำ ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งควรจะต้องทำพร้อมกันไปทุกๆ ด้าน ตัวอย่างเช่น ในด้านเศรษฐกิจเป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบ กิจการค้าขายไม่เอารัดเอาเปรียบ ไม่ขูดรีดหรือแสวงหากำไร หรือไม่กระทำการใดๆ ที่จะแสวงหา ผลกำไร โดยทุจริต ประกอบอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน และซื่อสัตย์สุจริตรวมทั้งมีศีลมี ธรรมตลอดเวลา ส่วนในด้านการเมืองเป็นคนที่รู้จักสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองไป ใ้สิทธิเลือกตั้ง มีหน้าที่รับใช้ชาติ และส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างจริงใจ จริงจัง และต่อเนื่อง เป็นต้น

เพราะฉะนั้น เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชนหรือกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้น จะได้มากี่ด้วยการพัฒนาทางวัตถุเพื่อไปสู่การมีคุณภาพ และการพัฒนาทางจิตใจเพื่อนำไปสู่การมี คุณธรรมของคนในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

³⁵ สัญญา สัญญาวิวัฒน์, การพัฒนาชุมชน, อ่างแล้ว, หน้า 136.

สำหรับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนเช่นเดียวกัน นั้น ถือว่าเป็นเป้าหมายรองที่ใช้เป็นสื่อหรือเป็นแบบฝึกหัดสำหรับนำไปสู่การพัฒนาคน การพัฒนาสิ่งแวดล้อมนี้อาจแสดงออกโดยผ่านกิจกรรมพัฒนาชนบทต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวัตถุ และจิตใจของประชาชนในชุมชนนั้น สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาคนก็เพราะว่าจะต้องประกอบด้วยคนและสิ่งแวดล้อมที่แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ คือ สิ่งแวดล้อมนี้ถือเสมือนว่าเป็นส่วนหนึ่งของคน ในบางครั้งถ้าไม่เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา สิ่งแวดล้อมก็ไม่อาจพัฒนาคนได้สำเร็จ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งพัฒนาคนเป็นประการสำคัญ แต่ก็ไม่อาจลืมหรือละทิ้งการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อมจึงต้องพัฒนาไปพร้อมกันหรือควบคู่กัน ซึ่งถ้าหากมุ่งพัฒนาส่วนใดส่วนหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว ก็อาจสภาพขาดความสมดุล ตามทฤษฎีความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural lag) หรือเกิดสภาพที่เรียกว่า สมัยใหม่แต่ไม่พัฒนา (Modernization without development) ขึ้น ในชุมชนอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาชุมชนนั้นล้มเหลวหรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ตัวอย่างการมุ่งพัฒนาสิ่งแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่พัฒนาคน เช่น มีการส่งเสริมให้ประชาชนสร้างศาลาประชาคม ศาลาอ่านหนังสือ หรือสร้างส้วมขึ้นในหมู่บ้านโดยหลายๆ ฝ่ายเล็งเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประชาชนในหมู่บ้านที่จะใช้เป็นสถานที่ประชุม เป็นสถานที่อ่านหนังสือต่างๆ หรือเป็นสถานที่ปลดทุกข์อย่างถูกสุขลักษณะ เมื่อสร้างสิ่งเหล่านี้ขึ้นมา โดยไม่มีการพัฒนาคนหรือให้ความรู้แก่ประชาชนหรือส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความต้องการสิ่งเหล่านี้อย่างจริงจังแล้ว ผลที่ตามมาก็คือในหมู่บ้านนั้นมีถาวรวัตถุหรือสิ่งก่อสร้างเกิดขึ้น 3 อย่างก็จริง แต่ประชาชนไม่ไปใช้บริการรวมไปถึงไม่มีใครใส่ใจดูแลบำรุงรักษาหรือซ่อมแซม ปล่อยให้ทิ้งไว้ในรกร้าง และกลายเป็นสถานที่เลี้ยววักลาย หรือเป็นสถานที่เก็บของ เช่นนี้ถือว่าเป็นการพัฒนาที่ล้มเหลวส่วนการมุ่งพัฒนาคนแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่พัฒนาสิ่งแวดล้อมก็เช่นเดียวกันมีการส่งเสริมอย่างแข็งขันเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับการศึกษาอ่านออกเขียนได้โดยมีการให้การศึกษาหรือจัดฝึกอบรมให้แก่ประชาชนเพื่อสั่งสอนให้ประชาชนมีการเสียสละ อุดหนุน สมัคสมานสามัคคีมีความรู้ความฉลาดขึ้น โดยที่ในขณะที่เดียวกันประชาชนในหมู่บ้านนั้นอดอยากแห้งแล้งเพราะขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ การพัฒนาแต่เพียงสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ก็ไมอาจประสบความสำเร็จได้ เพราะเมื่อประชาชนไม่มีจะกิน ครอบครัวยากจนลำบาก ไม่มีที่พักอาศัยที่ดีพอ การให้การศึกษาอบรมต่างๆ แต่เพียงอย่างเดียวก็ไม่มีประโยชน์ เพราะฉะนั้น การพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมจะต้องกระทำควบคู่กันไปอย่างสมดุล และสม่ำเสมอตลอดเวลา

สรุปได้ว่า ในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน จะต้องพัฒนาคน พัฒนาวัตถุและพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องปฏิบัติพร้อมๆ กันไปอย่างประสานสัมพันธ์และสอดคล้องต้องกัน

2.5.6 ข้อเสนอแนะและควรคำนึงในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน

ในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาชุมชน ผู้ปฏิบัติพึงยึดหลักปฏิบัติและควรคำนึงดังนี้¹⁶

1. ทำการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน
2. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
3. การทำงานต้องค่อยเป็นค่อยไป
4. ให้ความสำคัญกับความสนใจและความต้องการของประชาชน
5. ใช้วิธีดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย
6. การดำเนินงานต้องยืดหยุ่นได้
7. ทำการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม
8. ทำงานพัฒนากับผู้นำท้องถิ่น
9. ทำงานพัฒนากับองค์กรหรือสถาบันที่มีอยู่ในชุมชน
10. ใช้เจ้าหน้าที่วิชาการเฉพาะสาขา
11. ทำงานกับคนทุกคนในครอบครัว
12. การดำเนินงานควรกว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
13. ทำงานพัฒนากับชนทุกชั้นของสังคม
14. การพัฒนาต้องสอดคล้องกับนโยบายของชาติ
15. ทำงานพัฒนาโดยเข้าถึงตัวประชาชน
16. ทำงานพัฒนาตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
17. กิจกรรมพัฒนาควรรีเริ่มจากกิจกรรมพัฒนาที่ง่ายไปหายาก
18. ทำงานพัฒนาด้วยความประหยัด
19. ประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรทั้งในและนอกชุมชน
20. ทำงานพัฒนาโดยผ่านกลุ่ม
21. มีการประเมินผลตลอดเวลา
22. การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

¹⁶วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, หลักการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532), หน้า 149.

2.6 บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน

พระครูสุนทรธรรมโสภณ หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษาวิทยาเขตสิรินธร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เสนอบทความเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน” สาระสำคัญของบทความประเด็นแรก กล่าวถึงสภาวะชุมชนไทยในปัจจุบัน ประเด็นที่สอง กล่าวถึงบทบาทของพระสงฆ์โดยกล่าวเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน ดังนี้³⁷

สภาวะชุมชนไทยในปัจจุบัน

หลังจากเมืองไทยเราได้นำแนวคิดพัฒนามาจากคำว่า (Development) ซึ่งเป็นตะวันตกมาใช้เป็นฐานในการพัฒนา มีความยุ่งยาก สลับซับซ้อน (Complexity) ในด้านของเงื่อนไข เหตุปัจจัย หากไม่มีการศึกษาเรียนรู้ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเหตุปัจจัย ในเงื่อนไขให้รู้เท่าทันแล้ว คงยากที่แก้ปัญหาของสังคมของชุมชน อย่างที่เคยนำไปบรรยายในหลายๆ ที่ว่าในสังคมเรามีปัญหา โดยได้กล่าวให้มีคำพูดที่สัมผัส เพื่อให้จำง่าย แต่ไม่ได้หมายถึงเรียงความสำคัญก่อนหลัง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาเศรษฐกิจระบบ ปัญหาสังคมล่มสลาย ปัญหาการศึกษาสับสนวุ่นวาย ปัญหาการพัฒนาที่เลื่อนลอย

ปัญหาเหล่านี้ เป็นปัญหาหลักของสังคมไทยเรา ที่รอคอยการแก้ไขอย่างถูกต้องและจริงจัง แม้จะแก้ไขถูกต้อง แต่ถ้าขาดความจริงจังก็แก้ไขไม่ได้ และต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถจัดการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) และการรับเอากระแสโลกาภิวัตน์ที่ขาดภูมิคุ้มกัน สิ่งที่พัดพาไหลบ่ามา คือ ข่าวสารข้อมูล (Information) เมื่อประชาชนของเราที่บริโภคข่าวสารข้อมูลที่ขาดภูมิคุ้มกันที่ดี คือขาดความรู้เท่าทันกับข่าวสารข้อมูล เมื่อขาดความรู้เท่าทัน ก็กลายเป็นการหลงข่าวสารข้อมูล ไม่ได้เสพข่าวสารข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ แต่เสพเพื่อเพิ่มความหลงความมัวเมา

บทบาทหลักของพระสงฆ์

หากจะมองจากบทบาทหลักของพระสงฆ์ โดยที่เริ่มจากบทบาทภายในของคณะสงฆ์เอง แล้วส่งผลต่อสังคม ต่อชุมชนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น อันได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการและสาธารณะสงเคราะห์

ในส่วนของบทบาทด้านนี้โดยมองจากการปกครองภายในของพระสงฆ์เอง เป็นการปกครองในเชิงของธรรมาภิบาล คือ ดูแลกันโดยธรรม ปกครองกันแบบพ่อปกครองลูก อาจารย์ปกครองศิษย์ ดังปรากฏตัวอย่างที่เป็นต้นแบบให้เห็นชัดเจน คือ หน้าที่ของสังฆวิหาริกที่จะพึง

³⁷หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวัน, คอลัมน์นงนวลข่าวสด, ปีที่ 20 ฉบับที่ 7276 วันที่ 31 ตุลาคม

ปฏิบัติต่อพระอุปัชฌาย์ และ หน้าที่ของพระอุปัชฌาย์จะพึงปฏิบัติต่อสัทธวิहारิก ครัสสังให้พระอุปัชฌาย์และสัทธวิहारิก ตั้งจิตสนิทสนมในกันและกัน ให้พระอุปัชฌาย์สำคัญสัทธวิहारิกฉันบุตร ให้สัทธวิहारิกนับถือพระอุปัชฌาย์ฉันบิดา เมื่อเป็นเช่นนี้ ต่างจะมีความเคารพเชื่อฟังกันและกัน ย่อมถึงซึ่งความเจริญงอกงามในธรรม ครัสสังให้พระอุปัชฌาย์และสัทธวิहारิกให้เอื้อเพื่อประพฤติกุศลต่อกัน หน้าที่ของสัทธวิहारิกจะพึงกระทำต่อพระอุปัชฌาย์เรียกว่า อุปัชฌายวัตร และหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์จะพึงปฏิบัติต่อสัทธวิहारิก เรียกว่าสัทธวิहारิกวัตรและอาจารย์วัตร หน้าที่ของศิษย์ที่จะพึงปฏิบัติต่ออาจารย์ อันตเวาสิกวัตรหน้าที่ของอาจารย์จะพึงปฏิบัติต่อศิษย์ ทั้งสองฝ่ายต่างก็เอื้ออาหารต่อกัน มีไมตรีจิตต่อกัน

ประเด็นที่สำคัญของการปกครองของพระสงฆ์นั้น จะต้องปกครองเพื่อให้เกิดการศึกษาได้ สะดวก ที่เรียกว่าสัปปายะ การปกครองที่ดีที่เป็นไปตามพระธรรมวินัยต้องให้เกิดธรรมสัปปายะ คือ ให้สะดวกแก่การศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรม คือการปกครองต้องให้เอื้อต่อการศึกษา ปกครองเพื่อให้เกิดการศึกษา เมื่อการศึกษาคือ การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างสัมมาทิฏฐิให้เกิดขึ้น ได้แล้วก็จะทำให้การปกครองง่ายขึ้น สะดวกขึ้น บทบาทของพระสงฆ์ในด้านการปกครองนี้ นอกจากจะมีความสงบ สุข มีความสันติสุขในหมู่ของพระสงฆ์เองแล้ว ยังสามารถเป็นต้นแบบของการปกครองได้เป็นอย่างดีด้วย

บทบาทด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์

ในบทบาทด้านการศึกษานี้ หากจะมองบทบาทของพระสงฆ์ โดยมองจากพื้นฐานอันเป็นแก่นแท้ของคำสอนแล้ว ผู้เข้าสู่บรรพชาแห่งสมณเพศ นั่นคือเข้าสู่สังฆมตสงฆ์ หมายถึงเข้าสู่วิถีแห่งการศึกษาและแท้จริงแล้ววิถีชีวิตของชาวพุทธ ก็คือวิถีชีวิตของผู้ต้องศึกษาทั้งสิ้น เพราะตราบไคที่ ยังไม่บรรลุมรรคผลสำเร็จเป็นพระอรหันต์ นั่นหมายถึงยังต้องเป็นผู้ที่ด้อยศึกษา ที่เรียกว่ายังเป็นพระเสขะบุคคล คือยังต้องศึกษาอยู่และสิ่งที่พระสงฆ์ ซึ่งรวมไปถึงชาวพุทธทั้งหมดด้วย ที่จะต้องศึกษา คือยึดเป็นหลักสูตรที่ต้องศึกษาก็เรียกว่าไตรสิกขา อันได้แก่

ศีลสิกขา ในด้านของศีลสิกขาคือต้องศึกษาในเรื่องศีล อันได้แก่เจตนาที่จะงดเว้น ไม่ละเมิดข้อห้ามด้านกาย ด้านวาจา ให้รักษาความเป็นปกติของความเป็นมนุษย์ผู้ซึ่งมีใจสูง หรืออาจกล่าวได้ว่าในด้านนี้เป็นการพัฒนาในเรื่องของพฤติกรรม โดยมีส่วนสำคัญที่ควรเน้น คือ

1. พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือ โลกแห่งวัตถุ หรืออาจกล่าวว่าเป็นการรู้จักใช้อินทรีย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ในการรับรู้โดยไม่เกิดผลเสียหรือเกิดโทษ แต่ให้เกิดผลดี ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการฝึกอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งาน ให้ตาหูเป็น ให้หูฟังเป็น ฯ อยู่ในหลักของอินทรีย์สังวร นั่นเอง

การเสพการบริโภคปัจจัย 4 การใช้ประโยชน์จากวัตถุ จากอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งเทคโนโลยี ด้วย ปัญหาที่รู้เข้าใจมีคุณค่าที่แท้จริง ให้ได้คุณภาพชีวิต ไม่หลงไปกับคุณค่าเทียมตามค่านิยมที่ผิด ๆ อันเป็นค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อ โก่โก้ ที่ทำให้บริโภคมาก แต่เสียคุณภาพชีวิต เรียกว่ากินเป็นบริโภคเป็น ใช้เป็น เริ่มด้วยการกินพอดี อันเป็นการปฏิบัติตามหลักของโภชนาบัดบัญญัติ

2. พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิต เช่น การอยู่ร่วมกัน ในทางสังคม โดยไม่เบียดเบียน ก่อความทุกข์ความเดือดร้อน หรือก่อเวรภัย แต่รู้จักมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์อย่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดำรงตนอยู่ในกรอบของศีล ดำเนินชีวิตตามหลักของศีล

ให้ความร่วมมือกับการรักษาการศึกษาของสังคม กฎเกณฑ์หรือกฎหมาย ระเบียบแบบแผน หรือวินัยแม่บทของชุมชนหรือสังคมของตน และวัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณต่างๆ และรู้จักแบ่งปัน การเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือ ตามหลักของการให้ทาน เพื่อช่วยเหลือปลดปล่อย ความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ ให้ความสุข และส่งเสริมการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม ตลอดจนการ ประพฤติเกื้อกูลแก่ชีวิตอื่นๆ ทั้งสัตว์มนุษย์และพืชพันธุ์ เช่น การร่วมสร้างเขตอภัยทาน นิเวศสถาน การปลูกสวนป่า สร้างแหล่งต้นน้ำ

3. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การเลี้ยงชีพอย่างมีศิลปวิทยาในวิชาชีพที่ฝึกไว้ อย่างดี มีความชำนาญที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีและเป็นสัมมาอาชีพ ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญ คือ ไม่ เป็นไปเพื่อความเบียดเบียน ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือก่อผลเสียหายแก่สังคม หากแต่เป็น เครื่องแก้ปัญหามาของชีวิตและแก้ปัญหามาของสังคม มีชีวิตที่เป็นไปเพื่อสร้างสรรค์ ทำให้เกิด ประโยชน์เกื้อกูล ที่เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตของตน ไม่ทำให้ชีวิตตกต่ำ หรือทำลายคุณค่าของความ เป็นมนุษย์ หรือเสื่อมจากคุณความดีในภาวะแห่งตน

จิตศึกษา ในด้านของจิตศึกษาคือศึกษาในเรื่องจิต เรียนรู้เรื่องจิต ให้เข้าใจธรรมชาติของจิต การทำงานของจิต รู้วิธีการพัฒนาจิต เพื่อให้สงบตั้งมั่น เป็นสมาธิพร้อมที่จะทำกิจหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาจิต หรือที่เรียกว่าสมาธิ แยกได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพจิต ได้แก่คุณธรรมความดีงามต่างๆ เช่น เมตตา กรุณา กตัญญูกตเวทิตการวะ หิริ โอตตปปะ ฯ ซึ่งหล่อเลี้ยงจิตใจให้เจริญงอกงาม และเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่ดีงาม

2. ด้านสมรรถภาพจิต ได้แก่ความสามารถของจิต ที่เข้มแข็ง มั่นคงหรือความมี ประสิทธิภาพของจิต เช่น มีฉันทะ ความใฝ่รู้ใฝ่ดีงาม ใฝ่กระทำ จิตมีความเพียร ความขยัน ความอดทน มีความระลึกได้ รู้ตัวทั่วพร้อมเท่าทัน ตื่นตัวอยู่เสมอ สามารถควบคุมตัวเองได้ มีความตั้งมั่น แน่วแน่ ใส สงบ เป็นสมาธิ รวมไปถึงความไม่ประมาท ที่จะทำให้ก้าวหน้านั่นคงในพฤติกรรมที่ดี งาม หรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่

3. ด้านสุขภาพจิต ได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมอง ร่าร้อน หากแต่มีความสดชื่น เิบอิม ร่าเริง เบิกบาน ผ่อนคลาย ผ่องใส เป็นสุข ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกาย และทำให้พฤติกรรมที่คั่งงอมีความมั่นคง สอดคล้องกลมกลืน หรืออยู่ในภาวะที่สมดุล

ปัญญาศึกษา ในด้านปัญญาศึกษาคือศึกษาในเรื่องปัญญา พัฒนาด้านปัญญา ในการพัฒนาปัญญาจะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับ เช่น

1. ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟังมา หรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องตามเป็นจริง ไม่บิดเบือน หรืออคติด้วยความรัก ความซึ้ง และเพราะความกลัว
3. การคิดพินิจพิจารณาวินิจฉัยอย่างมีวิจารณ์ญาณ ด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกกิเลส เช่น ความอยากได้ผลประโยชน์ และความเกลียดชังเข้าครอบงำ
4. การรู้จักมอง รู้จักคิด มีหลักการคิด มีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริง และได้คุณประโยชน์ โยนิโสมนสิการ อย่างที่เรียกว่ามองเป็น คิดเป็น เช่น รู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ สืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้น ดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสถานะไป
5. การรู้จักจัดการ ดำเนินการ ทำกิจให้สำเร็จ ผลัดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมาย
6. มีความสามารถในการแสวงหา เลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้ คิดได้ชัดเจน และสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์
7. มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิต รู้เท่าทันกับธรรมดา หรือกับธรรมชาติทั้งหลาย ที่ทำให้วางใจถูกต้องต่อทุกสิ่งทุกอย่าง สามารถแก้ปัญหาชีวิต ขจัดความทุกข์ในจิตใจของตนเองได้ หลุดพ้นจากความยึดติดในสิ่งทั้งหลาย จิตไม่ถูกบีบคั้นครอบงำกระทบกระทั่งด้วยความผันผวนปรวนแปรของสิ่งต่างๆ หลุดพ้นเป็นอิสระ อยู่เหนือกระแสโลก

หากกล่าวโดยสรุปแล้ว ปัญญา 2 ด้านที่สำคัญ คือปัญญาเข้าถึงความจริงแห่งธรรมดาของธรรมชาติและปัญญาที่สามารถใช้ความรู้ที่จัดตั้งวางระบบแบบแผนของการดำเนินชีวิตได้และสังคมของมนุษย์ได้ประโยชน์สูงสุดจากความจริงนั้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วเราจะเห็นได้ว่าหน้าที่โดยตรงของการศึกษานั้นเป็นตัวแก้ปัญหาถ้าการศึกษาผิดพลาด กลายเป็นตัวก่อปัญหา เราก็ต้องมาแก้ไขปัญหาที่ตัวการศึกษา เพื่อให้ได้การศึกษาที่ถูกต้อง ให้เป็นการศึกษาที่แท้จริงจะเป็นตัวแก้ปัญหา ยิ่งตอนนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งเป็นผู้จัดทำหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา เพื่อใช้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ในหลักสูตรการศึกษาของชาติ และจัดเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาเข้าสอนบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (8 กลุ่มวิชา)

ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือจากประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 เราเคยท้วงติงเขาพอเอาเข้าจริงๆ เรามีความสามารถทำได้หรือไม่ งานนี้กำลังท้าทายมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง อยู่ในขณะนี้

บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันพระสงฆ์ได้ทำหน้าที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษา ทั้งส่วนที่จัดการศึกษาเอง โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ทางรัฐบาลไม่สามารถจัดการศึกษาบริการได้ทั่วถึง อันได้แก่กลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสทางสังคม ด้อยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็ได้อาศัยพระสงฆ์ให้การศึกษานในขณะที่ศึกษาก็ไม่ต้องใช้งบประมาณจากรัฐบาล แต่ใช้ทุนจากประชาชน โดยตรง ทั้งที่อยู่อาศัย อาหารและในการใช้จ่าย แม้จะมีส่วนหนึ่งที่เรียนจบแล้วที่ทางฝ่ายคณะสงฆ์ยังไม่ได้ใช้งาน แล้วท่านเหล่านั้นลาสมณเพศออกไปก็ไปทำงานให้ทางรัฐบาล โดยที่รัฐไม่ต้องลงทุน หากมองอย่างนี้แล้วจะเห็นได้ว่าคณะสงฆ์ได้ช่วยเหลือสงเคราะห์รัฐบาลด้วย ไม่เพียงแต่ได้ช่วยอนุเคราะห์กับประชาชนกลุ่มที่ด้อยโอกาสเพียงฝ่ายเดียว แต่อย่างไรก็ตามบทบาทของพระสงฆ์ในการศึกษาสงเคราะห์นี้ อาจมองได้ทั้งที่เป็นระบบ คือจัดตั้งโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรที่แน่นอน และอีกที่จัดอย่างไม่เป็นระบบ อาจเป็นลักษณะการให้ทุนสนับสนุนการศึกษา การให้ทุนในสร้างอาคารเรียน ให้ทุนซื้อสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ทางการศึกษา ให้ทุนการศึกษากับครู เพื่อพัฒนาครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ฯลฯ

บทบาทด้านการเผยแผ่ บทบาทของพระสงฆ์ในด้านการเผยแผ่ แท้จริงแล้วบทบาทด้านนี้พระสงฆ์ทุกรูปได้รับมอบหมายจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยตรง เพราะหน้าที่ของพุทธสาวก คือมีหน้าที่ศึกษาเรียนรู้คำสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ แล้วปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนนั้นแล้วต้องสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามด้วย นี่จึงได้ชื่อว่าพระสงฆ์สาวกการให้การอบรม การสอน การเผยแผ่เป็นหน้าที่หลักของพระสงฆ์ที่สำคัญ ที่พระสงฆ์ปฏิบัติมาเป็นปกติอยู่แล้ว ทั้งที่เรียกว่า การเทศน์ แสดงธรรม หรือการปาฐกถาก็ตาม ซึ่งประชาชนทั่วไปให้ความเคารพและสนใจที่จะฟัง สาระที่พระสงฆ์เป็นผู้ให้อยู่แล้ว และนับเป็นการศึกษาที่เข้าถึงประชาชนชาวบ้านได้อย่างกว้างขวาง ส่วนในเนื้อหาสาระที่พระสงฆ์ให้แก่ประชาชนจะแตกต่างกันตามโอกาสและวาระต่างๆ แต่สิ่งที่เป็นธรรมะหรือคำสอนที่เป็นพระพุทธศาสนาที่นับได้ว่าเป็นสาระในพระพุทธศาสนานั้น เป็นเนื้อหาที่เป็นความจริงที่มีอยู่ที่เกิดขึ้นเป็นปกติ เพราะแท้ที่จริงแล้ว คำว่า “ธรรม” นั้นก็คือ “ธรรมชาติ” นั่นเอง

บทบาทด้านการเผยแผ่ที่เป็นปกติจนประชาชนมองเป็นวิถีชีวิตหรือเป็นกิจวัตรของพระสงฆ์ ก็คือการแสดงธรรมในวันพระ ในเทศกาลวันสำคัญ พระสงฆ์ได้โอกาสในการแสดงธรรมการเผยแผ่ธรรมอยู่เป็นปกติ และในรูปแบบที่ไม่เป็นรูปแบบ กล่าวคืออาจจะใช้วิธีการพูดคุย

สนทนาในโอกาสพบปะ จะเป็นการเผยแผ่โดยไม่เป็นกิจลักษณะ แต่ก็แฝงด้วยให้ข้อคิดทางธรรม หรือในโอกาสที่ประชาชนมาทำบุญวันเกิดแล้วขอพรจากพระสงฆ์ มาถวายสังฆทานแล้วพระสงฆ์ก็ให้พร ในช่วงเวลาสั้นๆ เป็นการสอนโดยที่ผู้รับไม่รู้ว่าจะถูกสอน แต่ได้ซึมซับเอาคำสอน เอาศีลธรรม ได้เกิดการเรียนรู้พระธรรมคำสอน หากพระสงฆ์สำนึกตระหนักในบทบาทเหล่านี้อย่างจริงจัง พระสงฆ์จะมีโอกาสในการเผยแผ่ธรรมและได้เข้าถึงประชาชน โดยไม่ยากเลย และไม่ต้องรอ เทศกาลสำคัญใดๆ ทั้งสิ้น ในความเห็นส่วนตัวแล้วรูปแบบโอกาสใดไม่สำคัญ แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ผู้ฟังเกิดการเรียนรู้ (Learning) จุดที่ต้องการคือ ให้ผู้ฟังได้เกิดการเรียนรู้จะให้ใครเป็นศูนย์กลางก็แล้วแต่อยากจะทำด้วยว่าขอให้การเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง (Learning Center) อันเป็นจุดที่ต้องการ ให้เกิดกับผู้ฟัง ที่จะเป็นจุดเปลี่ยนแห่งพฤติกรรมของคนว่าจะเปลี่ยนไปในทิศทางใด ให้เขาเรียนรู้ ในด้านใด

บทบาทด้านสาธารณูปการและสาธารณสงเคราะห์ บทบาทด้านนี้ของพระสงฆ์หากพูดไปแล้วนับว่ามีความสำคัญไม่น้อย เพราะต้องคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทย ความเป็นพระพุทธศาสนาอยู่ในที่ด้วย เพราะสร้างวัด สร้างศาสนาวัดต้องให้เป็นเอกลักษณ์ที่ดำรงไว้ซึ่ง ความเป็นพุทธ คำว่าความเป็นพุทธกับความเป็นไทยนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันเพราะความเป็นไทยมาจากรากฐานของความเป็นพุทธ มาจากรากฐานแห่งความคิดอันเป็นพุทธ พระสงฆ์ต้องเป็นแบบอย่าง ในเชิงของการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไว้ เพราะวัฒนธรรม คือวิถีชีวิตของปวงชนชาวไทย

ด้านสาธารณสงเคราะห์ บทบาทของพระสงฆ์ในด้านสาธารณสงเคราะห์ เรายังเห็นได้ชัดเจนว่า พระสงฆ์ที่มีบารมี มีเอกลักษณ์มาก ๆ ท่านไม่ได้เก็บไว้เพียงตัวท่านเอง หากแต่ได้ช่วยสร้าง โรงพยาบาล ที่ว่าการอำเภอ อนามัยตำบล ศาลาที่ประชุม ศาลาพักริมทาง ทำบ่อน้ำ ทำสะพาน ฯลฯ หากมองลึกลงไปถึงการพัฒนาในด้านจิตใจ พระสงฆ์ได้พัฒนาจิตใจของคนในชุมชน จากคนที่คิด ยาเสพติดให้เลิก จากที่เคยคิดเห็ดทำให้เลิกเห็ด จากที่เคยคิดการพนันให้เลิกจากการพนัน จากที่เคย ลุ่มหลงในไสยศาสตร์ ที่เคยมกมายให้รู้ใช้สติปัญญา จากความเห็นผิด(มิจฉาทิฐิ) ให้มีความเห็นที่ ถูกต้อง (สัมมาทิฐิ) พระสงฆ์พัฒนาจิตใจของคนในชุมชนให้ขยันหมั่นเพียรในการทำมาหาเลี้ยงชีพ คือหาและสอนให้ขยันเก็บออม ประหยัดใช้จ่ายอย่างรู้คุณค่า ไม่ฟุ่มเฟือย หลูหลุย หลงตามค่านิยมที่ ผิดๆ (ค่านิยมที่ไม่่น่านิยม) สอนให้คนที่อยู่สังคม แต่สอนให้รู้จักเลือกคบคน โดยให้เลือกคบกับ บัณฑิต ให้หลีกเลี่ยงจากคนพาล และสอนให้วางตนให้เหมาะสมกับภาวะแห่งตน รู้จักฐานะของตน

สรุปได้ว่า พระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทตามภาระกิจของสงฆ์ในฐานะเป็นสาวกและศาสนทายาทผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาแล้วพระสงฆ์ยังมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ประชาชน และการช่วยเหลือประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะ ประชาชนในชนบทอีกด้วย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวัฒนธรรม พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก³⁸

พระอนุชิต ชูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า 1.บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีบทบาทสูงที่สุด คือ ด้านการเผยแผ่ธรรม รองลงมา คือ ด้านงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ด้านที่มีบทบาทน้อย คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 2. บทบาทของพระสงฆ์ที่คาดหวังในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีบทบาทสูงที่สุด คือ ด้านงานสาธารณสุขสงเคราะห์ รองลงมา คือ ด้านการเผยแผ่ธรรม ส่วนด้านที่มีบทบาทน้อยคือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 3.บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีบทบาทสูงที่สุด คือ ด้านงานสาธารณสุขสงเคราะห์ รองลงมา คือ ด้านการเผยแผ่ธรรม ส่วนด้านที่มีบทบาทน้อย คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ บทบาทของพระสงฆ์ที่ผู้นำชุมชนคาดหวังในการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน 4. โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีบทบาทสูงที่สุด คือ ด้านงานสาธารณสุขสงเคราะห์ รองลงมา คือ ด้านการเผยแผ่ธรรม ส่วนด้านที่มีบทบาทน้อย คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้นำชุมชน มีความ

³⁸พระครูสุวรรณวรการ, “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2553, 139 หน้า.

คิดเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าที่พระสงฆ์มีความคิดเห็น ส่วนบทบาทในการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ที่พระสงฆ์คาดหวังกับผู้นำชุมชนคาดหวัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ³⁹

พระเมธีธรรมาลังการ (ประยุทธ์ ภูริทศโต) และบุคคลอื่น ๆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่” ผลการวิจัย บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ และผู้นำชุมชน พบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางส่วนบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่ บทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง โดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหาในการพัฒนาชุมชน พบว่าขาดงบประมาณในการดำเนินการ, คณะกรรมการขาดความรู้และความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการ, ไม่มีการประชุมและอบรมคณะกรรมการ, กรรมการไม่รู้หน้าที่ของตนเองว่าจะต้องทำอะไร, ขาดการประสานงานกันอย่างต่อเนื่องระหว่างระหว่างองค์กรของพระสงฆ์, การประสานงานเป็นไปอย่างล่าช้า, พระสงฆ์บางรูปยังมีความรู้ น้อยและขาดความชำนาญในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล⁴⁰

พระครูพิบูลพัฒนโกศล (พุ่มเพ็ญ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดแพร่” ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ด้านศึกษาสงเคราะห์ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ ด้านกตัญญูกตเวทิตาธรรม และด้านสามัคคีธรรมอยู่ในระดับมาก ด้านศีลธรรม วัฒนธรรมและด้านสันติสุข อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสุขภาพอนามัยและสัมมาชีพอยู่ในระดับน้อย และโดยภาพรวมแต่ละด้าน พบว่า พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปาน

³⁹พระอนุชิต ชูเนียม, “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชนในจังหวัดอุตรดิตถ์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), 2547, 222 หน้า.

⁴⁰พระเมธีธรรมาลังการ (ประยุทธ์ ภูริทศโต) และบุคคลอื่น ๆ “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2549, 223 หน้า.

กลาง บังคับที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน คือ ภูมิลำเนา อายุพรรษา ระดับการศึกษา และวุฒิการศึกษาทางธรรม ส่วนวุฒิการศึกษาทางบาลีไม่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน⁴¹

พระครูพิมลีสถิตสังวร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2” ผลการวิจัย พบว่า 1.บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเป็นผู้เตือนสติและการส่งเสริมคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเป็นผู้อบรมสั่งสอน ด้านการเป็นตัวอย่างทางจริยธรรม และด้านการเป็นผู้สร้างจิตสำนึกต่อสังคมและพัฒนาชีวิตวิญญาณ 2.การเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอำเภอที่ตั้ง โรงเรียน พบว่า บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน⁴²

สมคิด เพ็งอุดม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทรรศนะของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนรวมมีทรรศนะ เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านสังคม และวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ด้านการเมืองและการปกครอง ด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเศรษฐกิจ และอาชีพอยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการเมือง และการ

⁴¹พระครูพิบูลพัฒนาโกศล (พุ่มเพ็ญ), “ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดแพร่”, วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 214 หน้า.

⁴²พระครูพิมลีสถิตสังวร, “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2”, วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2552, 171 หน้า.

ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน⁴³

ณรงค์ฤทธิ์ พ่วงพร้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการรับรู้บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ดังนี้ 1.ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับมาก 2.ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับปานกลาง 3. ด้านการรับฟังปัญหาเสียงสะท้อนของประชาชน มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับปานกลาง 4. การมีส่วนร่วมของชุมชน มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับมาก 5.ด้านการประสานงาน มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับมากและ 6. ด้านการติดตามประเมินผล มีการรับรู้บทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

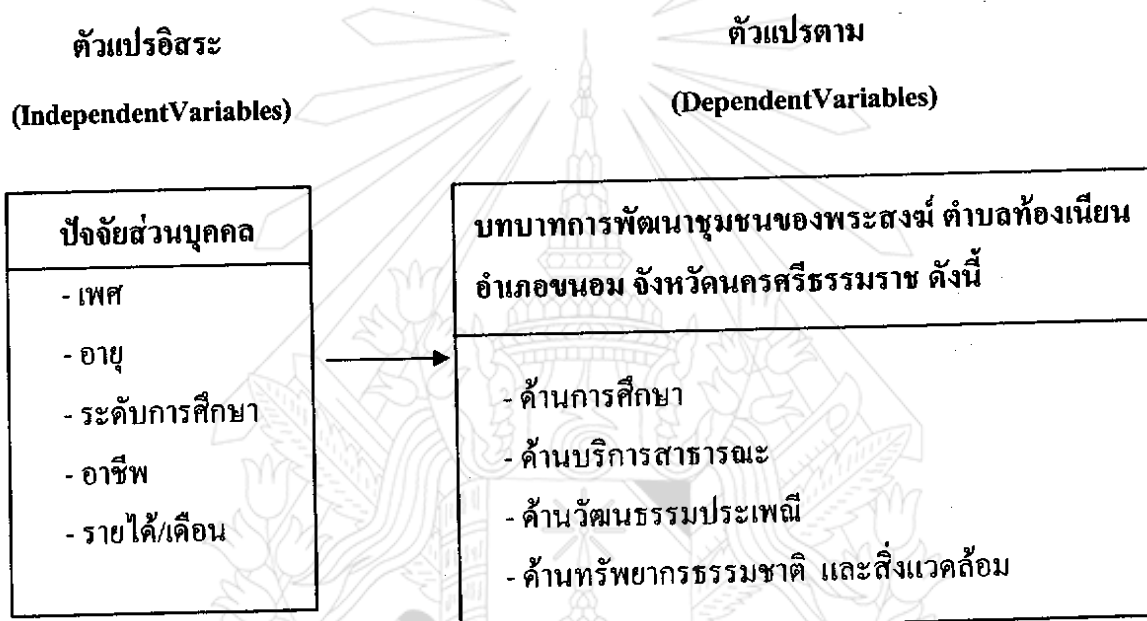
ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ต่างกัน มีการรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพทางสังคม⁴⁴

ศราวุธ อรรถนุรักษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระภิกษุกับการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐานในจังหวัดปัตตานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการมีส่วนร่วมของพระภิกษุสงฆ์ในความจำเป็นพื้นฐาน ในด้านการให้ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาอันดับสองการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน และอันดับสามให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผลการทดสอบสมมติฐาน พระภิกษุที่ตำแหน่งแตกต่างกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นแตกต่างกัน ด้านการให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้น

⁴³สมคิด เฟื่องอุคม, “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทฤษฎีของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2535, 126 หน้า.

⁴⁴ณรงค์ฤทธิ์ พ่วงพร้อม, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551, 150 หน้า.

ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม⁴⁷ ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยกำหนดบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังปรากฏในแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁴⁷ พระครูสุวรรณวรการ, บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี, อ้างแล้ว,

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลทองเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3,843 คน สถิติประชากร ตำบลทองเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2554

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในตำบลทองเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)¹ กำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 362 คน

---

¹พิชิต ฤทธิจรุณ, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : เฮาส์ออฟเคอร์มิสท์, 2547), หน้า 117.

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)² โดยใช้ประชาชนในตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3,843 คน มาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้น โดยแบ่งตามหมู่บ้านมาทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามลำดับ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการเปรียบเทียบบัญชีรายชื่อไตรยางค์ให้ เป็นไปตามสัดส่วนของประชาชนแต่ละหมู่บ้าน ดังรายละเอียด

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1.	บ้านท่าม่วง	829	78
2.	บ้านแขวงเขา	319	30
3.	บ้านท้องโหนด	312	29
4.	บ้านท่าจันทร์	466	44
5.	บ้านแหลมประทับ	176	17
6.	บ้านเตล็ด	519	49
7.	บ้านท่า-บ่อโก	376	35
8.	บ้านบางแพง	846	80
รวม		3,843	362

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก แบบไม่คืนกลับ โดยการเขียนรายชื่อประชาชนของแต่ละหมู่บ้าน มาจัดทำเป็นสลากลงในแผ่นกระดาษ จากนั้นทำการหยิบออกครั้งละ 1 ใบ จนได้รายชื่อของประชาชนครบตามจำนวนของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

²สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2547, หน้า 150.

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 4 ด้าน คือ 1.ด้านการศึกษา 2.ด้านบริการสาธารณะ 3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี 4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดระดับคะแนนตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็นระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5	คะแนน
ความคิดเห็นระดับมาก	มีค่าคะแนน	4	คะแนน
ความคิดเห็นระดับปานกลาง	มีค่าคะแนน	3	คะแนน
ความคิดเห็นระดับน้อย	มีค่าคะแนน	2	คะแนน
ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question)

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.4.1 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีรวมทั้งเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวมากำหนดกรอบประเด็นซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็นตอน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ รวมคำถามทั้งหมด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในแต่ละข้อถามมี 5 ตัวเลือก คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ท่าน ได้ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเช่นเนื้อหา (Content Validity) ทั้งได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : ค่า IOC⁴) โดยออกแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้พิจารณาและประเมินข้อคำถามแต่ละข้อในแบบประเมินผลการประเมิน ได้ค่า IOC รวมเท่ากับ 0.98

⁴พิชิต ฤทธิ์จรูญ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า 242.

3. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) ประชาชนในตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากที่ได้ทดลองใช้ โดยได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขทั้งนี้ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.5.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรม โศกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ติดต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อแจ้งวัน เวลา และสถานที่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.3 นำแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2555

3.5.4 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยใช้วิธีแจกแบบสอบถาม จำนวน 362 ฉบับ โดยเก็บจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์และครบถ้วนทั้ง 362 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามลำดับดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของ พระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยหาค่าของคะแนน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามช่วงของ ค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	เท่ากับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	เท่ากับ มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	เท่ากับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	เท่ากับ น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	เท่ากับ น้อยที่สุด

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนา ชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียนอำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน สมมติฐานในการวิจัย กรณีจำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ ค่าซี (z-test) ส่วนกรณีจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบว่า ค่า F มีความแตกต่าง จึงทำการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามหาบทบาทของ พระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตำบลทองเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการแจกแจงความถี่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์ 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่การทดสอบค่าซี ((Z-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé method)

3.7.3 สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หาค่าร้อยละ จากสูตร⁶ ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N} \quad :$$

เมื่อ X แทน จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลหาคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร⁷ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 f แทน ความถี่
 X แทน คะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร⁸

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

ดังนี้

⁶ธานีรินทร์ ศิลปีจารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี. อินเทอร์เน็ต จำกัด, 2550), หน้า 152.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 154 .

⁸สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, อ้างแล้ว, หน้า 174.

$\sum f(x - \bar{X})^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสอง
ของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. การวิเคราะห์โดยหาค่า Z-test จากสูตร⁹ ดังนี้

$$\text{สูตร } Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

5. การวิเคราะห์โดยหาค่า F-test จากสูตร¹⁰ ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

df = $(k - 1)$ และ $(N - k)$

k แทน จำนวนกลุ่ม

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)¹¹ จากสูตร ดังนี้

⁹ เรืองเดียวกัน, หน้า 84.

¹⁰ เรืองเดียวกัน, หน้า 89.

¹¹ พิชิต ฤทธิจรูญ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, อ่างแก้ว, หน้า 248.

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_1^2}{S_1^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_1^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

7. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence : IOC) จากสูตร¹² ดังนี้

$$\text{สูตร } \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 142.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

3) เพื่อศึกษารวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทในการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่จากประชาชนในตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) กำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
Z	แทน	ค่าทดสอบความแตกต่างแบบซี (Z-test)
F	แทน	ค่าทดสอบความแตกต่างแบบเอฟ (F - test)

SS	แทน	ค่าแทนผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
P-value	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงจำนวนและค่าสถิติต่างๆ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทในการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	179	49.40
หญิง	183	50.60
รวม	362	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนพอๆ กัน คือ เพศชาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 เพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18- 30 ปี	89	24.60
31 - 40 ปี	114	31.50
41 - 50 ปี	100	27.60
51 ปีขึ้นไป	59	16.30
รวม	362	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุ 31.40 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมา อายุ 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 ส่วนอายุ 51 ปีขึ้นไป มีน้อยที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	129	35.60
มัธยมศึกษา/ปวช.	117	32.30
อนุปริญญา/ปวส.	54	14.90
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	17.10
รวม	362	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 ส่วนระดับอนุปริญญา/ปวส. มีน้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	116	32.0
รับจ้าง	105	29.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	95	26.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	12.7
รวม	362	100.00

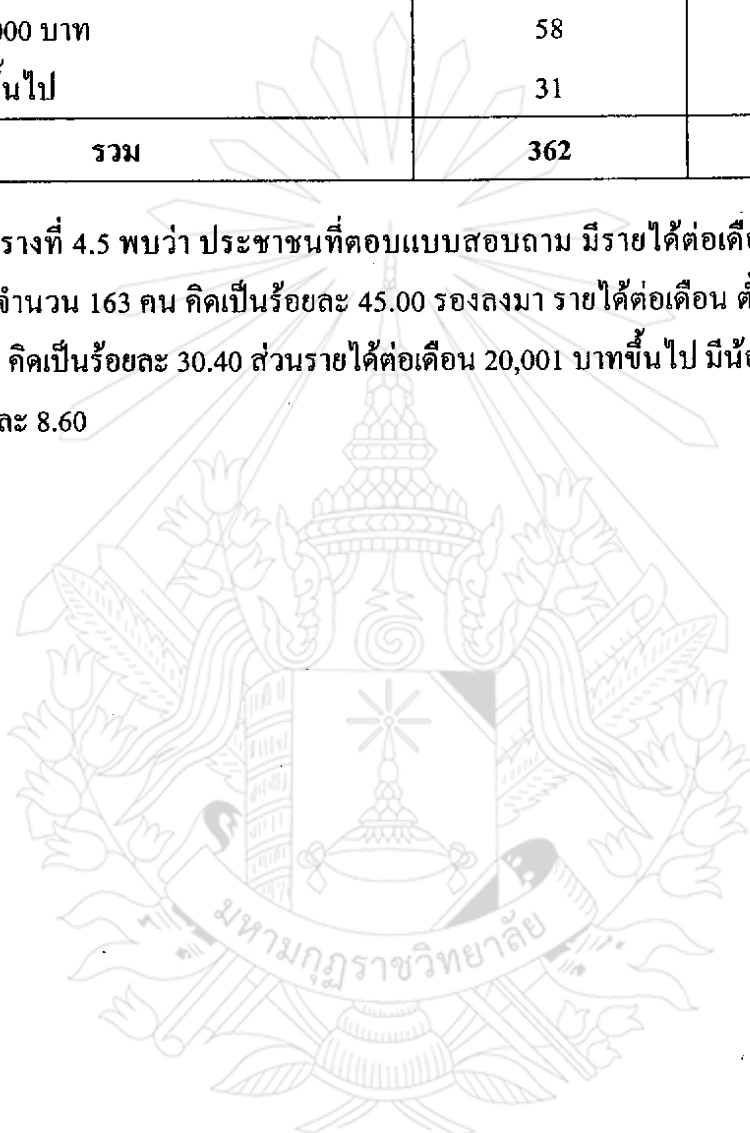
จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 ส่วนอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีน้อยที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	30.40
10,000 -15,000 บาท	163	45.00
15,001 - 20,000 บาท	58	16.00
20,001 บาท ขึ้นไป	31	8.60
รวม	362	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ต่อเดือน 10,000-15000 บาท มากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 ส่วนรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนบอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนบอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการศึกษา	3.40	0.83	ปานกลาง
2. ด้านบริการสาธารณะ	3.32	0.82	ปานกลาง
3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	3.34	0.81	ปานกลาง
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.31	0.84	ปานกลาง
รวม	3.34	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนบอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา

ด้านการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพุทธธรรม	3.35	0.90	ปานกลาง
2. การสั่งสอนให้ประชาชนรู้วิธีการลด-ละ-เลิก อบายมุข	3.47	0.96	ปานกลาง
3. การแนะนำให้ประชาชนนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	3.42	0.97	ปานกลาง
4. การสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน	3.31	0.99	ปานกลาง
5. การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน	3.48	0.99	ปานกลาง
รวม	3.40	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 5 การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อ 2 การสั่งสอนให้ประชาชนรู้วิธีการลด-ละ-เลิกอบายมุข และข้อ 4 การสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ

ด้านบริการสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การชักจูงให้ประชาชนร่วมกันพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของชุมชน	3.33	1.00	ปานกลาง
2. การจัดให้วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	3.34	0.96	ปานกลาง
3. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	3.37	0.99	ปานกลาง
4. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของประชาชน	3.31	0.92	ปานกลาง
5. การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน	3.23	0.94	ปานกลาง
รวม	3.32	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 3 การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อ 2 การจัดให้วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และข้อ 5 การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ด้านวัฒนธรรมประเพณี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	3.43	0.96	ปานกลาง
2. การให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา	3.43	0.98	ปานกลาง
3. การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	3.20	0.97	ปานกลาง
4. การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีท้องถิ่น	3.36	0.96	ปานกลาง
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชน	3.26	0.96	ปานกลาง
รวม	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 1 การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และข้อ 2 การให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมา ข้อ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีท้องถิ่น และข้อ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า	3.33	0.96	ปานกลาง
2. การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม	3.34	0.95	ปานกลาง
3. การส่งเสริมการจัดอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.32	0.94	ปานกลาง
4. การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน	3.27	0.94	ปานกลาง
5. การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ	3.27	0.97	ปานกลาง
รวม	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 2 การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา ข้อ 1 การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า และข้อ 4 การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน ข้อ 5 การส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรี
ธรรมราช จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับความคิดเห็น					
	ชาย			หญิง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการศึกษา	3.42	0.80	ปานกลาง	3.39	0.86	ปานกลาง
2. ด้านบริการสาธารณะ	3.29	0.79	ปานกลาง	3.34	0.85	ปานกลาง
3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	3.33	0.78	ปานกลาง	3.34	0.85	ปานกลาง
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.31	0.82	ปานกลาง	3.30	0.86	ปานกลาง
รวม	3.34	0.73	ปานกลาง	3.34	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ทั้ง เพศชายและเพศหญิง
อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้าน
การศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะมีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดตามลำดับ

เพศหญิง พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณะและด้าน
วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ 18-30 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันตามลำดับ

อายุ 31- 40 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ 41-50 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ตามลำดับ

อายุ 51 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณะ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละระดับการศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
 ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อาชีพรับราชการ/
 รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก ส่วนอาชีพเกษตรกร ค้าขาย/นักธุรกิจ รับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อาชีพเกษตรกร
 พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ
 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันตามลำดับ

อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรม
 ประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

อาชีพรับจ้าง พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และ
 ด้านบริการสาธารณะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบริการ
 สาธารณะ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

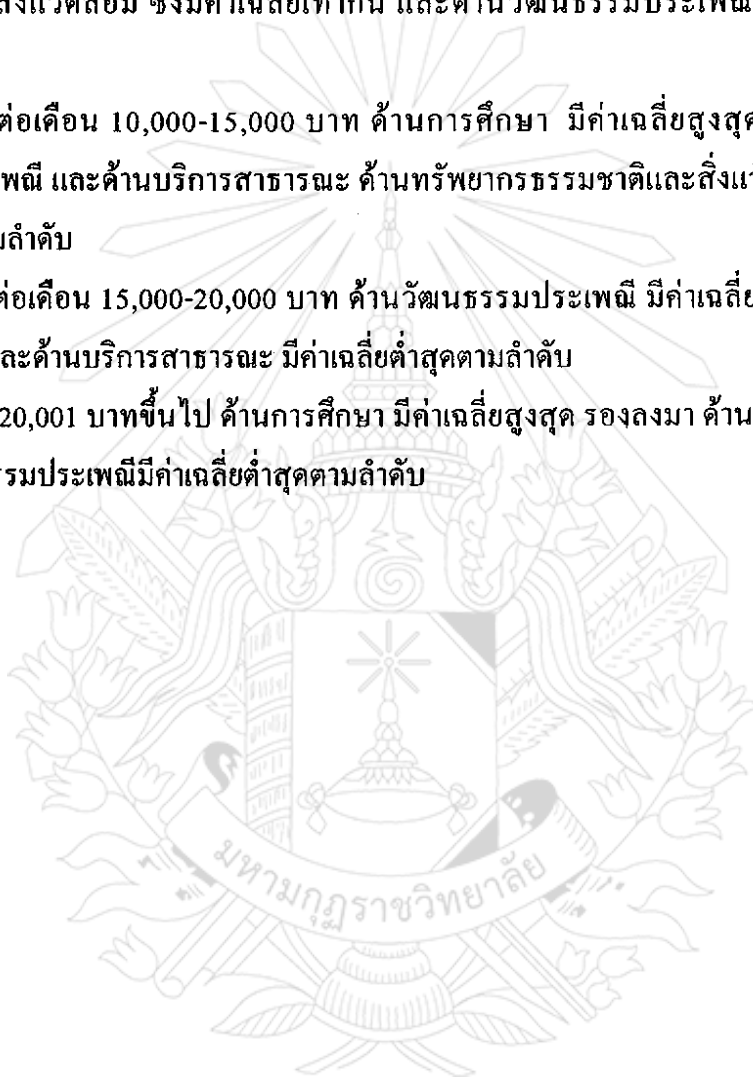
จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการศึกษา และด้านบริการสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณะ และด้านวัฒนธรรมประเพณีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	179	3.34	0.73	ปานกลาง
หญิง	183	3.34	0.80	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	P - value
ชาย	179	3.34	0.73	-0.050	0.960
หญิง	183	3.34	0.80		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	179	3.42	0.80	ปานกลาง
หญิง	1.83	3.39	0.85	ปานกลาง
รวม	362	3.40	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	P - value
ชาย	179	3.42	0.80	0.343	0.732
หญิง	1.83	3.39	0.85		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	179	3.29	0.79	ปานกลาง
หญิง	183	3.34	0.85	ปานกลาง
รวม	362	3.32	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	P - value
ชาย	179	3.29	0.79	-0.613	0.540
หญิง	183	3.34	0.85		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	179	3.33	0.78	ปานกลาง
หญิง	183	3.34	0.84	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	P - value
ชาย	179	179	3.33	-0.042	0.966
หญิง	183	183	3.34		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	179	3.31	0.82	ปานกลาง
หญิง	183	3.30	0.86	ปานกลาง
รวม	362	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	P - value
ชาย	179	3.31	0.82	0.114	0.909
หญิง	183	3.30	0.86		

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18- 30 ปี	89	3.58	0.73	มาก
31 - 40 ปี	114	3.20	0.76	ปานกลาง
41 - 50 ปี	100	3.33	0.73	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	59	3.27	0.81	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับ
มาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.27 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่
มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	7.563	3	2.521	4.408**	0.005
ภายในกลุ่ม	204.757	358	0.572		
รวม	212.320	361			

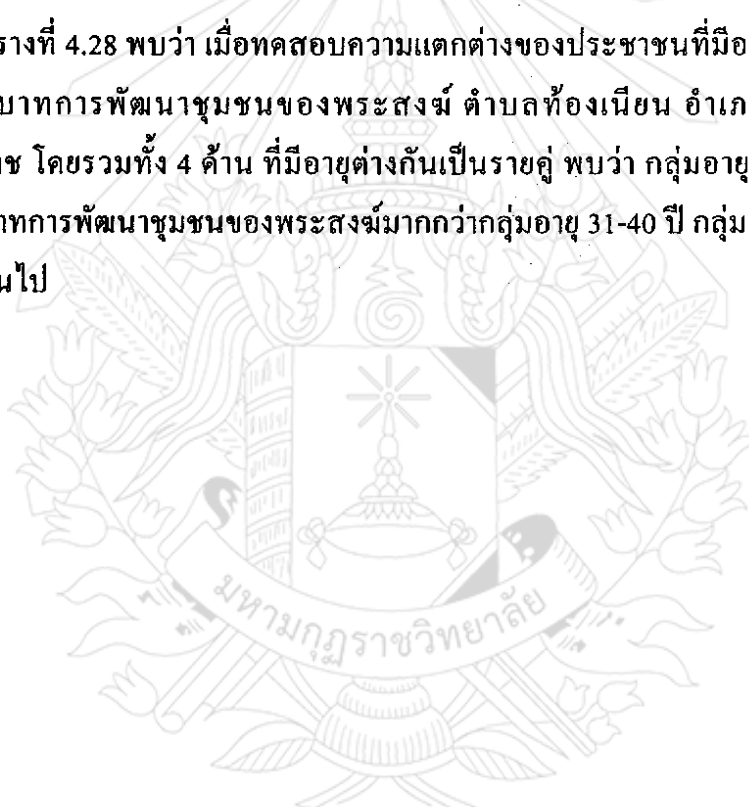
**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนา
ชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายความคิดเห็นของประชาชนที่มี
 ต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	51 ปีขึ้นไป	41 - 50 ปี	18- 30 ปี
		3.20	3.27	3.33	3.58
31 - 40 ปี	3.20	-	0.07	0.13	0.38*
51 ปีขึ้นไป	3.27	-	-	0.06	0.31*
41 - 50 ปี	3.33	-	-	-	0.25*
18- 30 ปี	3.58	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.28 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความ
 คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
 นครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 18-30 ปี มีความ
 คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์มากกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี กลุ่มอายุ 41-50 ปี และ
 กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18- 30 ปี	89	3.64	0.76	มาก
31 - 40 ปี	114	3.26	0.83	ปานกลาง
41 - 50 ปี	100	3.41	0.79	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	59	3.32	0.90	ปานกลาง
รวม	362	3.40	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก
ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.30 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้านการศึกษาที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	7.597	3	2.532	3.773*	0.011
ภายในกลุ่ม	240.278	358	0.671		
รวม	247.875	361			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	51 ปีขึ้นไป	41 - 50 ปี	18- 30 ปี
		3.26	3.32	3.41	3.64
31 - 40 ปี	3.26	-	0.06	0.15	0.40*
51 ปีขึ้นไป	3.32	-	-	0.09	0.32*
41 - 50 ปี	3.41	-	-	-	0.23
18- 30 ปี	3.64	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.31 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ มากกว่ากลุ่มอายุ 41-50 ปี และกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18- 30 ปี	89	3.54	0.80	มาก
31 - 40 ปี	114	3.19	0.79	ปานกลาง
41 - 50 ปี	100	3.30	0.75	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	59	3.26	0.91	ปานกลาง
รวม	362	3.32	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.33 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	6.728	3	2.243	3.433*	0.017
ภายในกลุ่ม	233.906	358	0.653		
รวม	240.634	361			

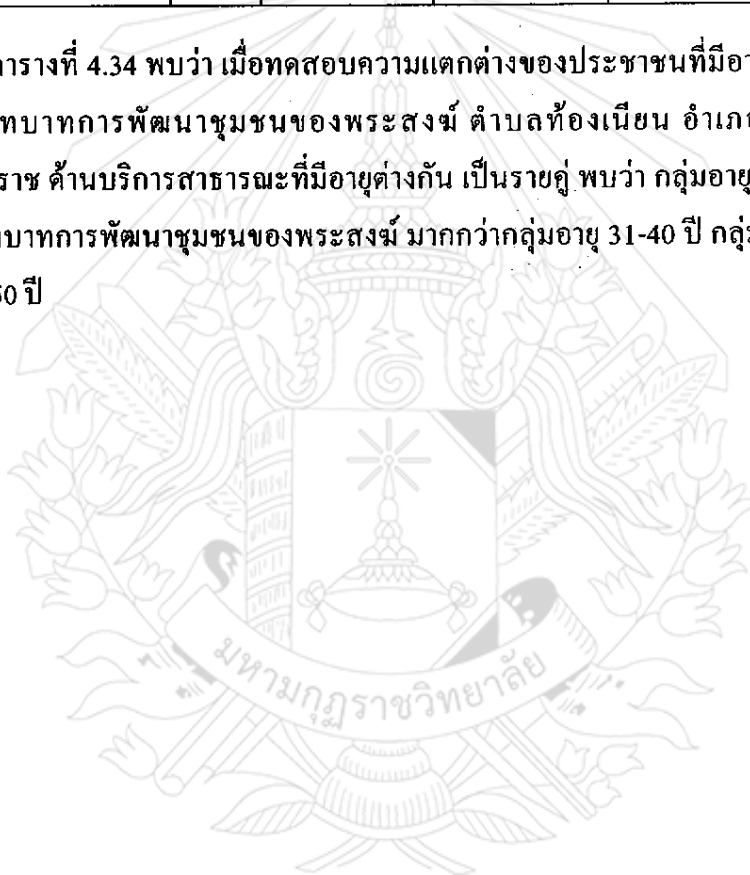
*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริการสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มี
 ต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ด้านบริการสาธารณะ ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	51 ปีขึ้นไป	41 - 50 ปี	18- 30 ปี
		3.19	3.26	3.30	3.54
31 - 40 ปี	3.19	-	0.07	0.11	0.35*
51 ปีขึ้นไป	3.26	-	-	0.04	0.28*
41 - 50 ปี	3.30	-	-	-	0.24*
18- 30 ปี	3.54	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.34 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความ
 คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะที่มีอายุต่างกัน เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 18-30 ปี มีความ
 คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ มากกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป
 และ อายุ 41-50 ปี

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	89	3.59	0.80	มาก
31-40 ปี	114	3.20	0.82	ปานกลาง
41-50 ปี	100	3.32	0.79	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	59	3.23	0.81	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.36 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	8.670	3	2.890	4.486**	0.004
ภายในกลุ่ม	230.643	358	0.644		
รวม	239.313	361			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชน
ที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	51 ปีขึ้นไป	41 - 50 ปี	18- 30 ปี
		3.20	3.23	3.32	3.59
31 - 40 ปี	3.20	-	0.03	0.12	0.39*
51 ปีขึ้นไป	3.23	-	-	0.09	0.36*
41 - 50 ปี	3.32	-	-	-	0.27
18- 30 ปี	3.59	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.37 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 18-30 ปี มีความ
คิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ มากกว่า กลุ่มอายุ 31-40 ปี และกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป
ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18- 30 ปี	89	3.54	0.82	มาก
31 - 40 ปี	114	3.16	0.84	ปานกลาง
41 - 50 ปี	100	3.30	0.78	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	59	3.26	0.91	ปานกลาง
รวม	362	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.39 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	7.475	3	2.492	3.585*	0.014
ภายในกลุ่ม	248.849	358	0.695		
รวม	256.324	361			

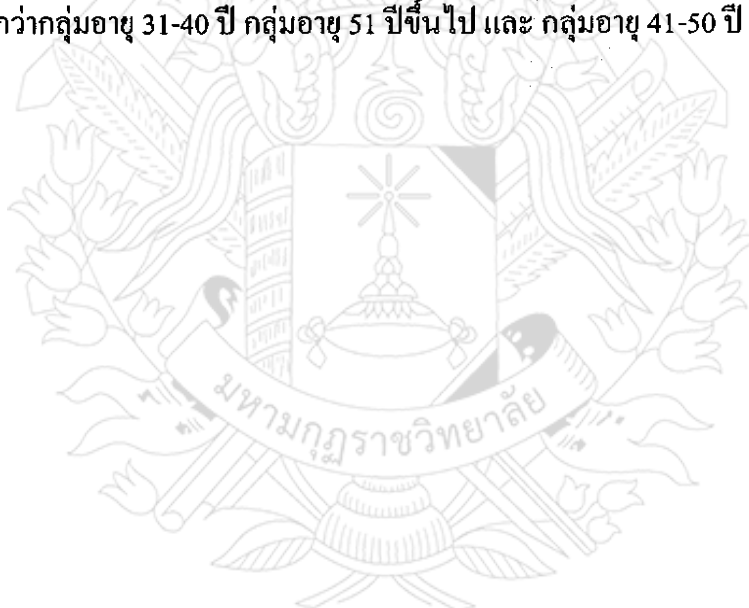
*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.40 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	51 ปีขึ้นไป	41 - 50 ปี	18- 30 ปี
		3.16	3.26	3.30	3.54
31 - 40 ปี	3.16	-	0.10	0.14	0.38*
51 ปีขึ้นไป	3.26	-	-	0.04	0.28*
41 - 50 ปี	3.30	-	-	-	0.24*
18- 30 ปี	3.54	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ 18-30 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ มากกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป และ กลุ่มอายุ 41-50 ปี

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	129	3.20	0.76	ปานกลาง
มัธยมศึกษา /ปวช.	117	3.41	0.75	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวศ.	54	3.36	0.65	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	3.48	0.86	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.42 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	4.170	3	1.390	2.391	0.068
ภายในกลุ่ม	208.150	358	0.581		
รวม	212.320	361			

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	129	3.25	0.86	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช.	117	3.47	0.78	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	54	3.45	0.75	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	3.55	0.88	มาก
รวม	362	3.40	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. และระดับอนุปริญญา/ปวส. อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.44 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	4.979	3	1.660	2.446	0.064
ภายในกลุ่ม	242.895	358	0.678		
รวม	247.75	361			

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
 บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	129	3.15	0.82	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช.	117	3.41	0.77	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	54	3.40	0.67	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	3.43	0.92	ปานกลาง
รวม	362	3.32	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการ
 พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการ
 สาธารณะ ในทุกระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.46 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
 พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ด้านบริการสาธารณะที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	5.927	3	1.976	3.014*	0.030
ภายในกลุ่ม	234.706	358	0.656		
รวม	240.634	361			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการ
 พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการ
 สาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.47 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	อนุปริญญา/ ปวส.	มัธยมศึกษา /ปวช.	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		3.15	3.40	3.41	3.43
ประถมศึกษา	3.15	-	0.25	0.26*	0.28*
อนุปริญญา/ปวส.	3.40	-	-	0.01	0.03
มัธยมศึกษา /ปวช.	3.41	-	-	-	0.02
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.43	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.47 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์มากกว่าระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ มากกว่าระดับประถมศึกษา ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	129	3.21	0.81	ปานกลาง
มัธยมศึกษา /ปวช.	117	3.41	0.80	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	54	3.30	0.68	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	3.49	0.92	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในแต่ละระดับการศึกษาอยู่ในระดับปาน
กลาง

ตารางที่ 4.49 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	4.253	3	1.418	2.159	0.093
ภายในกลุ่ม	235.060	358	0.657		
รวม	239.313	361			

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรม
ประเพณี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	129	3.21	0.81	ปานกลาง
มัธยมศึกษา /ปวช.	117	3.37	0.87	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	54	3.28	0.71	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	62	3.42	0.96	ปานกลาง
รวม	362	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.50 ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.51 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	2.539	3	0.846	1.194	0.312
ภายในกลุ่ม	253.785	358	0.709		
รวม	256.324	361			

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	116	3.21	0.78	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	105	3.35	0.73	ปานกลาง
รับจ้าง	95	3.41	0.78	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	3.50	0.78	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละอาชีพ อยู่ใน
ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.53 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่
มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	3.458	3	1.153	1.976	0.117
ภายในกลุ่ม	208.862	358	0.583		
รวม	212.320	361			

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชน
ของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	116	3.26	0.86	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	105	3.42	0.82	ปานกลาง
รับจ้าง	95	3.47	0.82	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	3.58	0.78	มาก
รวม	362	3.40	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนอาชีพเกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.55 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	4.186	3	1.395	2.050	0.107
ภายในกลุ่ม	243.688	358	0.681		
รวม	247.875	361			

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	116	3.19	0.850	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	105	3.34	0.78	ปานกลาง
รับจ้าง	95	3.36	0.82	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	3.49	0.78	ปานกลาง
รวม	362	3.32	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ในแต่ละอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.57 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	3.273	3	1.091	1.646	0.179
ภายในกลุ่ม	237.361	358	0.663		
รวม	240.634	361			

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	116	3.21	0.80	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	105	3.35	0.78	ปานกลาง
รับจ้าง	95	3.42	0.83	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	3.47	0.85	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ในแต่ละอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.59 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	3.367	3	1.122	1.703	0.166
ภายในกลุ่ม	235.946	358	0.659		
รวม	239.313	361			

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	116	3.19	0.86	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	105	3.28	0.78	ปานกลาง
รับจ้าง	95	3.40	0.84	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	46	3.45	0.90	ปานกลาง
รวม	362	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.61 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	3.436	3	1.145	1.621	0.184
ภายในกลุ่ม	252.888	358	0.706		
รวม	256.324	361			

จากตารางที่ 4.61 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
 บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
 นครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	3.35	0.79	ปานกลาง
10,000 – 15,000 บาท	163	3.35	0.83	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	58	3.29	0.55	ปานกลาง
20,001 บาทขึ้นไป	31	3.36	0.69	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
 ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละรายได้ อยู่ใน
 ระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.63 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
 พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่
 มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	0.193	3	0.064	0.109	0.955
ภายในกลุ่ม	212.127	358	0.593		
รวม	212.320	361			

จากตารางที่ 6.63 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนา
 ชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.66 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	3.34	0.87	ปานกลาง
10,000 – 15,000 บาท	163	3.31	0.86	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	58	3.24	0.64	ปานกลาง
20,001 บาทขึ้นไป	31	3.42	0.70	ปานกลาง
รวม	362	3.32	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.66 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ในแต่ละรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.67 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	0.702	3	0.234	0.349	0.790
ภายในกลุ่ม	239.931	358	0.670		
รวม	240.634	361			

จากตารางที่ 4.67 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	3.31	0.83	ปานกลาง
10,000 – 15,000 บาท	163	3.38	0.87	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	58	3.33	0.60	ปานกลาง
20,001 บาทขึ้นไป	31	3.23	0.80	ปานกลาง
รวม	362	3.34	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.68 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ในแต่ละรายได้ อยู่
ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.69 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	0.710	3	0.237	0.355	0.785
ภายในกลุ่ม	238.603	358	0.666		
รวม	239.313	361			

จากตารางที่ 4.69 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนา
ชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.70 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	3.34	0.85	ปานกลาง
10,000 – 15,000 บาท	163	3.31	0.91	ปานกลาง
15,001 – 20,000 บาท	58	3.26	0.67	ปานกลาง
20,001 บาทขึ้นไป	31	3.28	0.75	ปานกลาง
รวม	362	3.31	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.70 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน
แต่ละรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.71 แสดงผลวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการ
พัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	0.239	3	0.080	0.111	0.953
ภายในกลุ่ม	256.085	358	0.715		
รวม	256.324	361			

จากตารางที่ 4.71 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา
บทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรี
ธรรมราช

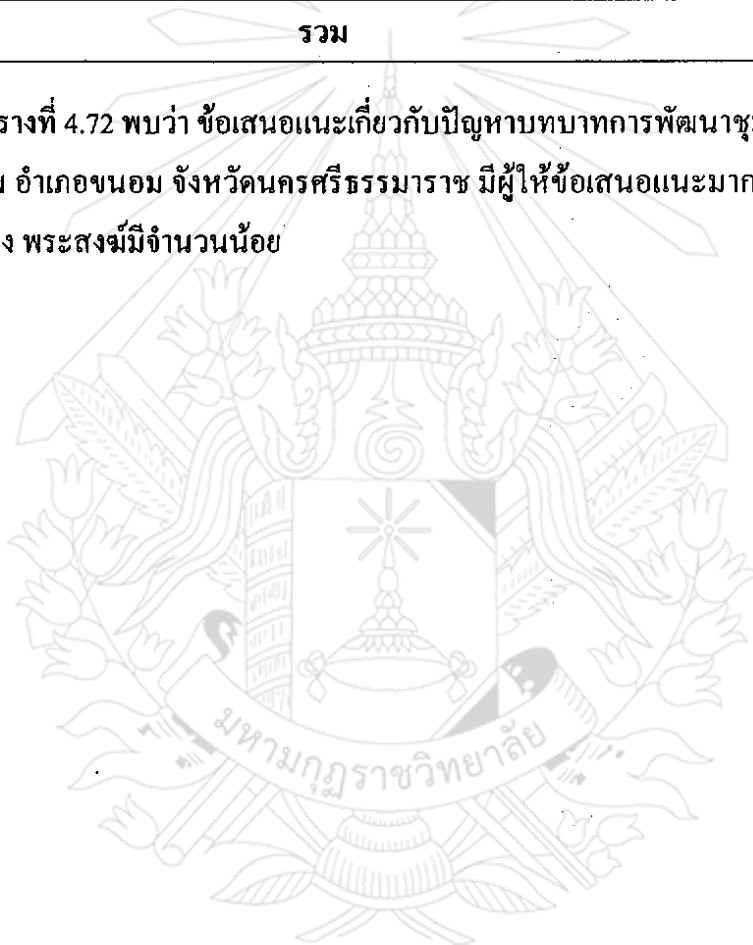
ตารางที่ 4.72 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัญหา	ความถี่
1.ด้านการศึกษา	
1.1 พระสงฆ์มีจำนวนน้อย	40
1.2 พระสงฆ์บางรูปมีความรู้่น้อย	31
1.3 พระสงฆ์มีความรู้ด้านธรรมะเพียงอย่างเดียว	23
1.4 มีการส่งเสริมให้พระสงฆ์มีความรู้พัฒนาชุมชนน้อย	12
1.5 นักเรียนไม่สนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนา	7
รวม	113
2.ด้านบริการสาธารณะ	
2.1 พระสงฆ์ให้บริการสาธารณะน้อย	23
2.2 พระสงฆ์มีความพร้อมในการบริการสาธารณะน้อย	26
2.3 ประชาชนให้ความสำคัญน้อยในการที่พระสงฆ์มีบทบาทการพัฒนาชุมชน	14
2.4 ขาดการประสานงานระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้าน	9
รวม	82
3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี	
3.1 พระสงฆ์ทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นน้อย	35
3.2 พระสงฆ์ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นน้อย	27
3.3 ไม่มีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	20
3.4 คนรุ่นใหม่ไม่สนใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	9
รวม	91

ตารางที่ 4.72 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่
4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
4.1 พระสงฆ์มีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย	29
4.2 พระสงฆ์ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย	16
4.3 พระสงฆ์ให้ความสนใจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย	14
4.4 ไม่มีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	9
รวม	68

จากตารางที่ 4.72 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการศึกษา ได้แก่เรื่อง พระสงฆ์มีจำนวนน้อย

ตารางที่ 4.73 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชน
ของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางแก้ไข	ความถี่
1. ด้านการศึกษา	
1.1 ควรมีพระสงฆ์จำนวนเพียงพอ	37
1.2 พระสงฆ์ควรมีความรู้มากกว่านี้	29
1.3 พระสงฆ์มีความรู้วิชาการต่างๆ	20
1.4 ควรส่งเสริมให้พระสงฆ์มีความรู้พัฒนาชุมชนมากขึ้น	10
1.5 ควรนักเรียนสนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนา	7
รวม	103
2. ด้านบริการสาธารณะ	
2.1 พระสงฆ์ควรให้บริการสาธารณะมากกว่านี้	30
2.2 พระสงฆ์ควรมีความพร้อมในการบริการสาธารณะมากกว่านี้	22
2.3 ประชาชนควรให้ความสำคัญที่พระสงฆ์มีบทบาทการพัฒนามากกว่านี้	13
2.4 ควรมีการประสานงานระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้าน	7
รวม	72
3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	
3.1 พระสงฆ์ทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมากกว่านี้	29
3.2 พระสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมากกว่านี้	25
3.3 ควรมีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	18
3.4 คนรุ่นใหม่ควรสนใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	8
รวม	80
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
4.1 พระสงฆ์ควรมีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่านี้	26
4.2 พระสงฆ์ควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่านี้	14
4.3 พระสงฆ์ให้ความสนใจในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่านี้	10
4.4 ควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	7
รวม	57

จากตารางที่ 4.73 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนี้ยว อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการศึกษา ได้แก่เรื่องควรมีประสงฆ์จำนวนเพียงพอ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 362 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โครงสร้างของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช คำถามมีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการให้การศึกษาด้านการบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้

ตรวจสอบเนื้อหา และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0. ซึ่งและได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าซี (Z-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Difference)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนพอๆ กัน คือ เพศชาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 เพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมา อายุ 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 ส่วนอายุ 51 ปีขึ้นไปมีน้อยที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 ส่วนระดับอนุปริญญา/ปวส. มีน้อยที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 มีอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 ส่วนอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีน้อยที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 และมีรายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 ส่วนรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60

5.1.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ เพศหญิง พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านบริการสาธารณะและด้านวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 18-30 ปี อยู่ในระดับมาก ส่วนอายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ 18-30 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันตามลำดับ อายุ 31-40 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ อายุ 41-50 ปี พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันตามลำดับ และอายุ 51 ปี ขึ้นไป พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านบริการสาธารณะและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับประถมศึกษา พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านบริการ

สาธารณสุขมีค่าน้อยที่สุด ตามลำดับ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณสุข ด้านวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับอนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณสุข และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก ส่วนอาชีพเกษตรกร ค้าขาย/นักธุรกิจ รับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกร พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดเท่ากันตามลำดับ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ อาชีพรับจ้าง พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณสุขมีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ อาชีพรับราชการ/สาธารณสุข และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณสุข ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท พบว่า ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านบริการสาธารณสุข ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการศึกษาและด้านบริการสาธารณสุข มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป ด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านบริการสาธารณสุข และด้านวัฒนธรรมประเพณี มีค่าน้อยที่สุดตามลำดับ

5) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

5.1.5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดคือ พระสงฆ์มีจำนวนน้อย รองลงมาคือ พระสงฆ์บางรูปมีความรู้太少 และนักเรียนไม่สนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนา มีความถี่น้อยที่สุด

2. ด้านบริการสาธารณะ ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์ให้บริการสาธารณะน้อย รองลงมาคือ พระสงฆ์มีความพร้อมในการบริการสาธารณะน้อย และขาดการประสานงานระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้านมีความถี่น้อยที่สุด

3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์ทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นน้อย รองลงมา คือ พระสงฆ์ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นน้อย และคนรุ่นใหม่ไม่สนใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมีความถี่น้อยที่สุด

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์มีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย รองลงมา คือ พระสงฆ์ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อย และไม่มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องมีความถี่น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ ควรมีพระสงฆ์จำนวนเพียงพอ รองลงมา คือ พระสงฆ์ควรมีความรู้มากกว่านี้ และควรให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนา มีจำนวนความถี่น้อยที่สุด

2. ด้านบริการสาธารณะ ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรให้บริการสาธารณะมากกว่านี้ รองลงมา พระสงฆ์ควรมีความพร้อมในการบริการสาธารณะมากกว่านี้ และควรมีการประสานงานระหว่างพระสงฆ์กับชาวบ้าน มีจำนวนความถี่น้อยที่สุด

3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมากกว่านี้ รองลงมา พระสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมากกว่านี้ และคนรุ่นใหม่ควรสนใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น มีจำนวนความถี่น้อยที่สุด

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรมีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่านี้ รองลงมา พระสงฆ์ควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่านี้ และควรดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวัดอุปสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม พบว่า

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะการพัฒนาใช้ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ในส่วนของความรู้ทางธรรมซึ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน พระสงฆ์มีบทบาทโดยตรง เพราะทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะ ส่วนความรู้ทางโลกซึ่งนำมาพัฒนาวัด พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ พระสงฆ์มีบทบาทไม่มากนัก จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกรายด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านสิ่งแวดล้อม พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระอนุชิต ขูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระเมธีธรรมาสังการ (ประยุทธ์ ภูรทนต์) และบุคคลอื่นๆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรม

ประชาชนประจำตำบลตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการศึกษา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะพระสงฆ์มีความรู้ความสามารถในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าให้แก่ประชาชนและเยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนและสามารถนำทปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระอนุชิต ชูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านการเผยแพร่ธรรมะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะพระสงฆ์ทำหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่นเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

การอภิปรายผลเป็นรายด้านตามลำดับ ดังนี้

1. **ด้านการศึกษา** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ตำบลทองเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษาโดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าเป็นเพราะการทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแพร่ธรรมะให้แก่ประชาชน การอบรมให้ความรู้ทางพุทธศาสนาและหลักธรรมคำสอนให้นักเรียนแม้ว่าพระสงฆ์ทำหน้าที่เผยแพร่ธรรมะให้แก่ประชาชนในวันพระหรือวันสำคัญทางพุทธศาสนา รวมทั้งในโอกาสต่างๆ เช่น ในงานบำเพ็ญกุศลศพ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมคิด เฟ็งอุดม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทรรสนะของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทรรสนะของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ระดับตำบล ด้านการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านการศึกษา พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า สามารถนำหลักธรรมคำสอนนั้นมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับความร่วมมือระหว่างวัดกับโรงเรียนเป็นความกับโรงเรียนเป็นความร่วมมือทางการศึกษาที่ประสานสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระอนุชิต ชูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชน ในจังหวัดอุตรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชน ประเด็นการจัดการการให้ความรู้ด้านศีลธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะองค์กรท้องถิ่นดำเนินงานตามโครงการพัฒนาจริยธรรมให้แก่ประชาชนน้อยมาก ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นการพัฒนาวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดอบรมธรรมะแก่ประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง

2.ด้านบริการสาธารณะ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะโดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ถึงแม้พระสงฆ์เปิด โอกาสให้ประชาชนและเยาวชนในชุมชนใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพการจัดฝึกอบรมความประพฤติของเยาวชน แต่ในการใช้สถานที่ของวัดเพื่อทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระครูพิพัฒนโกศล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ในจังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านสาธารณะสงเคราะห์ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านบริการสาธารณะ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะพระสงฆ์ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ได้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมที่เป็น

ประโยชน์แก่ประชาชนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระอนุชิต ชูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชน ในจังหวัดอุตรดิตถ์” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชน ประเด็น การจัดให้วัดเป็นศูนย์พัฒนาจิต เณริมพระเกียรติ ฯลฯ ของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อาจได้ว่า เป็นเพราะในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน กรณีที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติหรือปัญหาที่ไม่รุนแรง พระสงฆ์ก็สามารถเข้าร่วมแก้ไขปัญหได้ แต่ถ้าเป็นปัญหารุนแรง โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม พระสงฆ์ไม่สามารถเข้าร่วมแก้ไขปัญหได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระอนุชิต ชูเนียม ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำชุมชน ประเด็น พระสงฆ์เป็นตัวกลางเชื่อมประสานเพื่อระงับข้อพิพาทหรือความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อาจได้ว่า เป็นเพราะการทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในด้านวัฒนธรรมประเพณี แม้ว่าพระสงฆ์มีโอกาสทำหน้าที่ดังกล่าวได้มากเนื่องจากวัฒนธรรมประเพณีส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา แต่ในการเทศนาสั่งสอนมีการประยุกต์หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าในการสร้างความรับรู้ความตระหนักของประชาชนให้มองเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งนำมาสู่การสนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีน้อยมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านวัฒนธรรมประเพณี พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อาจได้ว่า เป็นเพราะการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา มีการประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนพิธี ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ส่งเสริมการจัดงานประเพณีในวันสำคัญๆ อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อาจได้ว่า เป็นเพราะการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรม

พื้นบ้าน พระสงฆ์กระทำเมื่อมีโอกาสอำนวย แตกต่างกับการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและการให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ เกี่ยวกับพุทธศาสนาทั้งสองอย่างนี้ พระสงฆ์กระทำสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลกรวิจัยของ พระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์เทศนาเกี่ยวกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปราชได้ว่าเป็นเพราะพระสงฆ์ทำหน้าที่ในด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดกระทำเป็นครั้งคราวตาม โอกาสต่างๆ เช่น การปลูกป่าวันเข้าพรรษาการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาความสะอาดในชุมชนเนื่องในวันแม่แห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีบทบาทการพัฒนาชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปราชได้ว่าเป็นเพราะการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในลักษณะของการกระตุ้นเตือน ชักชวนให้ประพฤติปฏิบัติ เมื่อบุคคลในชุมชนประพฤติปฏิบัติก็จะบังเกิดผลดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีบทบาทการพัฒนาชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปราชได้ว่าเป็นเพราะการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน ถึงแม้ว่าการรักษาความสะอาดในชุมชนเป็นเรื่องทั่วไป การสนับสนุนส่งเสริมกระทำได้ไม่ยาก แต่การกระทำยังมีไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูสุวรรณวรการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักทำความสะอาดที่อยู่อาศัย บริเวณที่อยู่อาศัย ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ดังนี้

1. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง ต่างก็ได้รับรู้การพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณีและด้านทรัพยากรธรรมชาติพอกัน ทั้งได้ติดตามการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์มาโดยตลอด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณรงค์ พ่วงพร้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลคือเพศต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน

2. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวัฒนธรรมและประเพณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวมีความคิดเชิงพัฒนา ประารถนาที่จะให้ชุมชนเปลี่ยนแปลงเพื่อความเจริญก้าวหน้าได้มากกว่าประชาชนที่มีอายุมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูพิมลสังวร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2” จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

3. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใดต่างก็ได้มองเห็นตรงกันว่า พระสงฆ์ได้ทำหน้าที่พัฒนาชุมชนในด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรมประเพณีและด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะด้านการศึกษา พระสงฆ์ได้เผยแพร่ธรรมะให้แก่ประชาชนและนักเรียน ส่วนด้านบริการสาธารณะแตกต่างกันนั้นเนื่องจากประชาชนที่มีการศึกษาสูง มองเห็นว่า การบริการสาธารณะเป็นตัวบ่งชี้ในการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูพิมลสังวร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ตามตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนวม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณะ ด้าน

วัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า เป็นเพราะประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนไม่ว่าประกอบอาชีพ ต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่า พระสงฆ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมใดของแต่ละส่วนที่ชุมชนจัดขึ้น ซึ่งเป็นการร่วมมือกันทุกฝ่าย การพัฒนาชุมชนจึงประสบผลสำเร็จ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระชาติ ษยานุโท (สัตพันธ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ด้านการสาธารณสุขสังเคราะห์ ตำบลไพรพัฒนา อำเภอสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการแก้วิกฤตกิจการของผู้อื่น และด้านการแก้วิกฤตสาธารณสุขสมบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณสุข ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการศึกษา ด้านบริการสาธารณสุข ด้านวัฒนธรรมประเพณี และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนไม่ว่าจะมีรายได้ระดับใดต่างก็ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่พระสงฆ์จัดขึ้นด้วยดีเสมอมา ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณรงค์ พ่วงพร้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลคือรายได้ต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอหนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีความแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการใช้เทคนิควิธีกระตุ้นบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น การจัดฝึกอบรมวิธีการพัฒนาชุมชน การอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์ได้ทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะให้แก่ประชาชนและนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดให้มีเทศนาทุกวันพระและวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา รวมทั้งการให้พระสงฆ์ ทำหน้าที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาและศีลธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์สอดแทรกเรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการอบรมธรรมะแก่ประชาชน การเทศนาในวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษาซึ่งเป็นวันปลูกป่า

การเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

1.ด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอหนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการศึกษา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์ ได้บรรยายธรรมในวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาและการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน เช่น จัดบรรยายการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในสังคมปัจจุบัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก การสนับสนุนให้พระสงฆ์ทำหน้าที่สอนศีลธรรมให้แก่นักเรียนในทุกระดับชั้นเรียน การให้พระสงฆ์บรรยายธรรมให้แก่นักเรียนในโอกาสที่ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมวันไหว้ครู

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควร

สนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นจัดอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ประชาชน การให้องค์กรท้องถิ่นจัดบรรยายธรรม เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมฟังการบรรยายธรรม

2.ด้านบริการสาธารณะ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านบริการสาธารณะ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการจัดให้วัดเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การจัดภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมในวัดให้เป็นระเบียบเพื่อจูงใจประชาชนให้เข้าวัดฟังธรรม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่ของวัด การใช้ลานวัดจัดแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชน จัดสถานที่จอดรถ จัดมุมหนังสือธรรมและหนังสือที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ สุขภาพอนามัยให้ประชาชนได้ศึกษาวิจัย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์ร่วมแก้ไขปัญหาอบายมุขและมิจฉาชีพ ปัญหาลักเล็กขโมยน้อย โดยการให้เห็นโทษของการกระทำผิดอันนำมาสู่ความเดือดร้อนแก่ตนเองและชุมชน

3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี พบว่า ประชาชนที่มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์สนใจสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนด้านวัฒนธรรมประเพณีให้มากกว่าที่เป็นอยู่ด้วยการเชิญชวนให้เอกชนหรือหน่วยงานที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีได้ใช้สถานที่ภายในวัด การจัดมุมหนังสือทางวัฒนธรรมประเพณี โดยเฉพาะวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นภาคใต้ภายในวัดเพื่อให้ประชาชนและนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ข้อ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก ในส่วนของการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยให้ชุมชนจัดให้มีพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ก่อนที่จะดำเนิน

กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น นิมนต์พระสงฆ์ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา พระสงฆ์กล่าวถึงความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ส่วนในการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยการให้พระสงฆ์ได้สอดแทรกความรู้เรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น การเข้าพรรษา การทอดกฐิน และทอดผ้าป่า ในการบรรยายธรรม โอกาสต่างๆ ทั้งในส่วนของการบรรยายธรรมทางวาจา และการบรรยายธรรมผ่านสื่อในท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าว

ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์ได้เข้าร่วมสนทนาเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน วิธีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านโดยการประยุกต์หลักธรรมคืออิทธิบาท 4 ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้ประสบผลสำเร็จ

4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน ตำบลขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการจัดบริเวณวัดให้พร้อมรับการให้พระสงฆ์เป็นแบบอย่างในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสอดแทรกเรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการอบรมธรรมะแก่ประชาชน การเทศนาในวันสำคัญต่างๆทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษาซึ่งเป็นวันปลูกป่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก โดยการให้พระสงฆ์กระตุ้นชุมชนร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหลักจากการเทศนาและการบรรยายธรรมะจบแต่ละครั้ง

ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดให้ชุมชน และการส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ข้อ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อยู่ในระดับมาก ข้อการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน โดยการสอดแทรกการเก็บกวาดขยะในชุมชนและการสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันทำความสะอาดในชุมชนในการเทศนาและการบรรยายธรรมแก่ประชาชน ส่วนข้อการส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ โดยการสอดแทรกเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษพร้อมทั้งยกตัวอย่างอากาศเสียอันเนื่องมาจากวันพิษจากยานพาหนะนำมาสู่ปัญหาสุขภาพอนามัยในการ

เทศนาและการบรรยายธรรมแก่ประชาชน ส่วนข้อการส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ โดยการสอดแทรกเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พร้อมทั้งยกตัวอย่างอากาศเสียอันเนื่องมาจากควันพิษจากยานพาหนะนำมาสู่ปัญหาสุขภาพอนามัยในการเทศนาและการบรรยายธรรมแก่ประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ผู้วิจัยมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจนำมาทำวิจัยอีกหลายประเด็น แต่งานวิจัยเล่มนี้ไม่อาจนำมาใช้ได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น เรื่อง “ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ในชุมชน เช่น เรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการแก้ไขปัญหชุมชน ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชน เช่น เรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการประยุกต์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชน ตำบลทองเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- โฆษิต ปิ่นเปี่ยมรัชฎ์. การพัฒนาประเทศไทย : แนวความคิดและทิศทาง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2533.
- งามพิศ สัตย์สงวน. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์เณศ, 2522
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. วิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี.อินเตอร์ พรินท์, 2549.
- นพมาศ ชีรเวคิน. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2543.
- บุญทัน ดอกโรสง และธนศ ต่วนชะเอม, กระบวนการและวิธีการพัฒนาจิตใจเพื่อพัฒนาสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก.ทิพย์อักษร, 2529.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส โตร์, 2526.
- พัฒน์ สุจำนงค์. การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- พิชิต ฤทธิงูญ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์, 2547.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2516.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. เศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ. กรุงเทพมหานคร : ศิวพรการพิมพ์, 2517.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2524. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์, 2532.
- _____. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2546.
- วิทยากร เชียงกุล. อธิบายศัพท์การเมืองการปกครองสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2543.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. หลักการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532.

ศักดิ์ สุนทรธณี. ผศ. เจตคติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2531.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2522.

สงศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2547.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515.

_____. คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.

สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542.

สุเทพ เซาวลิต. การบริหารการจัดการภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เสมาธรรม, 2524.

สุโช เจริญสุข. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, 2525

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

อภิชัย พันธเสน. พุทธเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2539.

อรุณ รักธรรม. ทฤษฎีองค์การศึกษาเชิงมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหยาบ บล๊อคและการพิมพ์, 2526.

อุทัย หิรัญโค. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

_____. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2526.

2. บทความหนังสือพิมพ์

ข่าวศรายวัน. คอด้มน่มงคลข่าวสด. ปีที่ 20 ฉบับที่ 7276 วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2553.

3. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชาญ สีหราช. “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปฏิบัติงานและคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.

ณรงค์ฤทธิ์ พ่วงพร้อม. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

- บรรลู่ ทะชาดา, พันตำรวจตรี. “แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอหนองคูบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- พระครูพิบูลพัฒน์ โกศล (ฟุ่มเฟือย). “ศึกษามีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดแพร่”. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, 2549.
- พระครูพิมลสีลสังวร. “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2”. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2552.
- พระครูสุวรรณวรการ. “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2553.
- พระเมธีธรรมาลังการ (ประยูทธ ภูริทศ โด) และบุคคลอื่นๆ. “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์และผู้นำชุมชนในจังหวัดแพร่”. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2549.
- ศราวุธ อรรถนุรักษ์. “บทบาทของพระภิกษุกับการพัฒนาชุมชนตามความจำเป็นพื้นฐานในจังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2553.
- สมคิด เพ็งอุดม. “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทรรศนะของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2546.
- สายัณต์ จันทร์เหมือนเฟือก. “บทบาทการพัฒนาชุมชนของอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา เขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.
- สิริกัญญา เหล่างาม. “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้ในงานของกรมคุมประพฤติ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

เอนก บุญกาวิน. “องค์การบริหารส่วนจังหวัดในความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์”.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. เรือโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ใจสมุทร

การศึกษา Ph.D. in Sociology Magadh University, India
 ตำแหน่งปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ,
 อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

2. อาจารย์สุขอุษา นุ่นทอง

การศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 ตำแหน่งปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

3. นายชาญศักดิ์ สุทธิช่วย

การศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 ตำแหน่งปัจจุบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม
 จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ว ๐๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๕๐๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร เรือโท ผศ.ดร.อนันต์ ใจสมุทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒.โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งามโณม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลห้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รศ.สมเกียรติ ต้นสกุล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยฯ จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบคุณอนุโมทนา มา ณ โอกาสนี้.

ตรวจลงชื่อ
เรือโท อนันต์ ใจสมุทร
๓๐ ต.ค. ๕๔

ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๕๐๐๐

ที่ ศธ ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ว ๐๑๖

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายสุขอุษา นุ่นทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒.โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งามโณม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รศ.สมเกียรติ ต้นสกุล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยฯ จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบคุณอนุโมทนามา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

สุขอุษา นุ่นทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
 ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

ที่ ศธ ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ว ๐๑๖

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายชาญศักดิ์ สุทธิช่วย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๒.โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งามโณม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รศ.สมเกียรติ ดันสกุล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยฯ จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบคุณอนุโมทนามา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(Signature)

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

(Signature)

(Signature)

(Signature)

(Signature)

ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี โทร.๐ ๗๗๒๘ ๒๘๖๕
 บัณฑิตวิทยาลัย ต่อ ๑๐๒ โทรสาร.๐ ๗๗๒๘ ๒๘๖๖

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

ที่ ศธ ๖๐๑๔ (๒.๕.๑) / ๖ ๐๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน/เจริญพร กำนันตำบลท้องเนียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๓๖๒ ชุด

ด้วย พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งามโฉม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดยมี รศ.สมเกียรติ ต้นสกุล เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บแบบสอบถามจากประชาชนในเขตพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปทำการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียน/เจริญพรมา เพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ตามที่เห็นสมควร และขอขอบคุณอนูโมทนามา ณ โอกาสนี้.

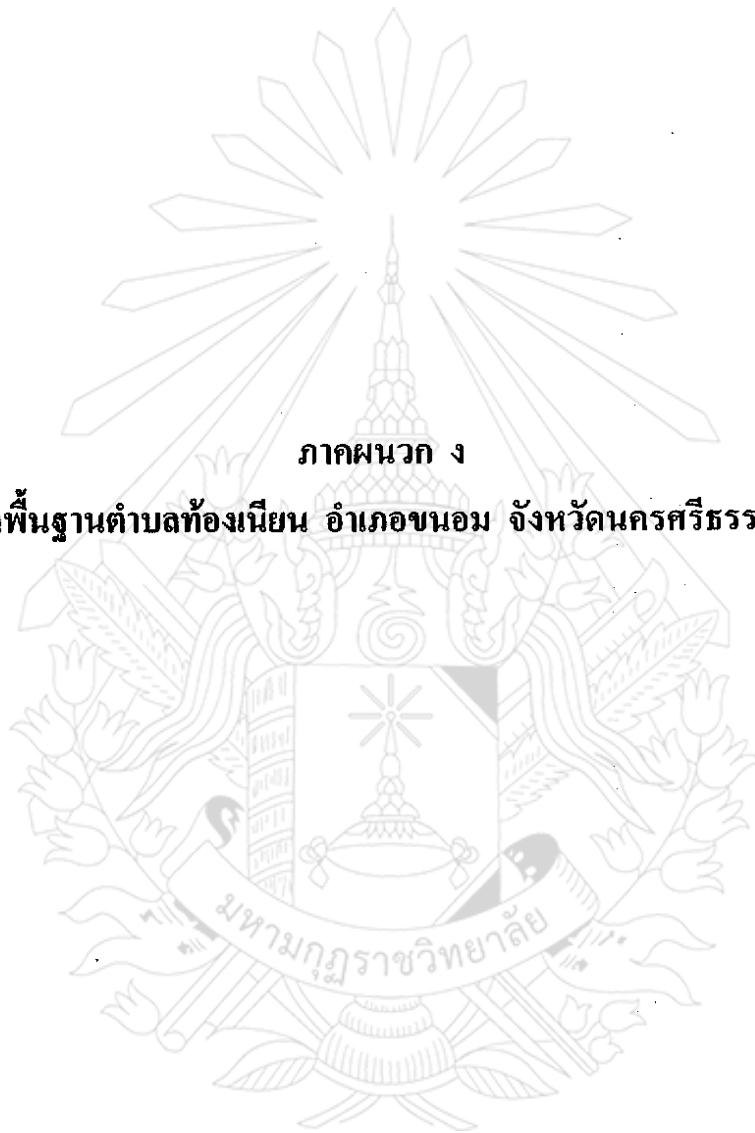
ขอเจริญพร

(พระเทพวราจารย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ง
ข้อมูลพื้นฐานตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตำบลท้องเนียน อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

---

1. ประวัติความเป็นมาตำบลท้องเนียน

อำเภอนนอมเดิมเป็นเมือง ๆ หนึ่ง ในรัชสมัยพระเจ้าอยู่ทองแห่งกรุงศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 1893 - 1912 ได้รับการสำรวจเข้าอยู่ในทำเนียบการปกครองในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 มีฐานะเป็นตำบล ๆ หนึ่งของอำเภอลิชล ยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2502 มีจำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลขนอม และตำบลท้องเนียน และต่อมาได้แบ่งแยกเพิ่มขึ้นอีก 1 ตำบล คือ ตำบลควนทอง รวมเป็น 3 ตำบล ปัจจุบันตำบลท้องเนียนจึงเป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 3 ตำบลของอำเภอนนอม

1.สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

ตำบลท้องเนียนเป็นตำบลหนึ่งในสามตำบลของอำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นตำบลเหนือสุดของอำเภอและจังหวัด ที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลท้องเนียน ตั้งอยู่เลขที่ 75 หมู่ที่ 1 ถนนสายบางแพง-บ้านน้ำโจ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งชุมชนของอำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สถานที่ทำการตั้งอยู่ในที่ดินของเทศบาล มีเนื้อที่ประมาณ 9 ไร่เศษ ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอนนอมถึงสำนักงานเทศบาล ประมาณ 6 กิโลเมตร ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงสำนักงาน ประมาณ 104 กิโลเมตร และระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ถึงสำนักงาน ประมาณ 720 กิโลเมตร

1.2 พื้นที่

พื้นที่ตำบลท้องเนียน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 60 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 37,500 ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดอ่าวไทย

ทิศใต้ จดเทศบาลตำบลขนอม อบต. ขนอม และ อบต. ควนทอง จ.นครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก จดอ่าวไทย

ทิศตะวันตก อบต.ควนทอง จ.นครศรีธรรมราช และ อบต.คอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี

1.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลท้องเนียน ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ที่ราบชายฝั่งและป่าเลน จำแนกดังนี้

1.3.1 ที่ราบลุ่ม อยู่ในเขตพื้นที่ 2,3,4,5,6 ตำบลท้องเนียน แต่เดิมราษฎรใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่ออาชีพทำนาข้าว โดยมีระบบชลประทาน (คูส่งน้ำ) ชลประทานคลองท่าจันทร์ ตัดผ่านต่อมาได้รับผลกระทบจากโครงการเขাত์เทิร์นซีบอร์ด ตามนโยบายของรัฐบาล ที่ดินได้รับการเปลี่ยนมือเพื่อเก็งกำไร กลายเป็นที่รกร้างว่างเปล่าบางส่วนแปรสภาพใช้ประโยชน์ทำนาทุ่งแบบพัฒนาปัจจุบันหยุดประกอบการไปมากแล้ว

1.3.2 ที่ราบชายฝั่งทะเล อยู่ในพื้นที่ 2,3,5,6, 8 ตำบลท้องเนียน แต่เดิมราษฎรใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าวและประมงชายฝั่งมีชายหาดที่สวยงาม เช่น หาดแขวงเขา อ่าวท้องชิง ในหมู่ที่ 2 อ่าวท้องโหนด อ่าวดินสอ ในหมู่ที่ 3 อ่าวท้องเนียน (สนามกอล์ฟทะเล) ในหมู่ที่ 5 อ่าวเตล็ด หมู่ที่ 6 และหาดปากน้ำ(ที่ตั้งบริษัทผลิตไฟฟ้าขนอม) หมู่ที่ 8 พื้นที่ดังกล่าวกำลังพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช จะดำเนินการก่อสร้างท่าเทียบเรือมารีนา (เรือยอร์ช) บริเวณอ่าวเตล็ดใหญ่ หมู่ที่ 6 ตำบลท้องเนียน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

1.3.3 ที่ลุ่มป่าชายเลน มี 2 แห่งด้วยกัน ดังนี้

1. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนคลองขนอม ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล (ท้องเนียน ขนอม ควนทอง) ในส่วนตำบลท้องเนียนอยู่ในหมู่ที่ 1,4,7 ตามแนวคลองขนอมยังมีสภาพสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าธรรมชาติอาศัยอยู่มากมาย เหมาะในการใช้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ระหว่างการสำรวจเพื่อประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ หาดขนอม – หมู่เกาะทะเลใต้ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ป่าสงวนแห่งชาติป่าชายเลนเขาแหลมทาบ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 5 เคยถูกบุกรุกทำลายเพื่อทำนาทุ่งในปัจจุบันได้รับการฟื้นฟูดูแลรักษาอย่างดี กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์ อยู่ในการดูแลของกองทัพเรือ

1.4 สภาพภูมิอากาศ

จากสภาพภูมิประเทศที่ตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร และมีคาบสมุทรทั้งสองด้าน คือทะเลจีนใต้ในมหาสมุทรแปซิฟิกและทะเลอันดามันในมหาสมุทรอินเดีย จึงทำให้พื้นที่ตำบลท้องเนียนได้รับอิทธิพลลมมรสุมจากทะเลอันดามันและพายุเขตร้อนจากทะเลจีนใต้ทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง 27-31 องศาเซลเซียส

1.5 ลักษณะฤดูกาล

มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน มีอากาศร้อนและแห้งแล้งตลอดฤดู ฤดูฝน แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

-ช่วงอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม

-ช่วงอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคม

1.6 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

1.6.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเลนคลองขนอม ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอขนอม เป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่ยังสมบูรณ์อยู่มาก บางส่วนของพื้นที่ป่ารอการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติหาดขนอม หมู่เกาะทะเลใต้

1.6.2 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเลนเขาแหลมทาบ เคยถูกบุกรุกทำลายเพื่อทำนาเกลือ ต่อมากองทัพเรือ และประชาชนในพื้นที่ร่วมกันฟื้นฟูปลูกป่าขึ้นในพื้นที่ที่ถูกทำลาย ปัจจุบันเป็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์

1.6.3 ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาออก เขาท้องโหนดและเขาไชยสน เป็นป่าดงดิบที่ยังสมบูรณ์อยู่ รอการประกาศเป็นเขตอุทยานฯ เช่นเดียวกัน

1.6.4 ชายหาด ประกอบด้วย หาดปากน้ำ หาดแขวงเกา อ่าวท้องชิง อ่าวท้องโหนด อ่าวดินสอ อ่าวท้องเนียน อ่าวหลักซอ อ่าวเตล็ด เป็นพื้นที่สำคัญทางระบบนิเวศ เป็นแหล่งประกอบอาชีพประมงชายฝั่งที่สำคัญ หน่วยงานภาครัฐกำลังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด/อำเภอและท้องถิ่น

1.7 ที่สาธารณะ

1.7.1 สวนสาธารณะ บ้านแขวงเกา / ลีแยกคันจันทร์

1.7.2 ที่สาธารณะ คอนกรีต / นองพังไทร

1.8 แหล่งน้ำธรรมชาติ มีลำคลองจำนวน 9 แห่ง ได้แก่

1.คลองขนอม หมู่ที่ 1,4,7,8

2.คลองท่าจันทร์ หมู่ที่ 6

3.คลองหัวสะพาน หมู่ที่ 3

4.คลองบางน้ำจืด หมู่ที่ 1

5.คลองหัวตาตุ่ม หมู่ที่ 5

6.คลองบ้านกำนันช่วง หมู่ที่ 5

7.คลองบ้านตาอิม หมู่ที่ 5

8.คลองบางขนาน หมู่ที่ 7

9.คลองกง หมู่ที่ 8

2.จำนวนหมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านท่าม่วง

หมู่ที่ 2 บ้านแขวงเกา

หมู่ที่ 3 บ้านท้องโหนด

หมู่ที่ 4 บ้านท่าจันทน์

หมู่ที่ 5 บ้านชุมชน

หมู่ที่ 6 บ้านเตล็ด

หมู่ที่ 7 บ้านท่า-ป่อโก

หมู่ที่ 8 บ้านบางแพง

3. จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในตำบลท้องเนียน มีทั้งหมด 5,052 แยกเป็นเพศชาย 2,496 คน เพศหญิง 2,556 คน ซึ่งมีรายละเอียดจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้ (ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เดือนมีนาคม 2553)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
1	บ้านท่าม่วง	631	624	1,255
2	บ้านแขวงเขา	195	200	395
3	บ้านท้องโหนด	195	195	390
4	บ้านท่าจันทน์	283	271	554
5	บ้านชุมชน	100	128	228
6	บ้านเตล็ด	336	358	694
7	บ้านท่า-ป่อโก	196	197	393
8	บ้านบางแพง	560	583	1143
รวม		2,496	2,556	5,052

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

4.1.1 ศูนย์การศึกษาขั้นปฐมวัย จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าม่วง สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลท้องเนียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแขวงเขา สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลท้องเนียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าจันทน์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลท้องเนียน

4.1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านท่าม่วง (ขยายโอกาส) สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลท้องเนียน

2. โรงเรียนบ้านแขวงเกา สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ตำบลทองเนียน
3. โรงเรียนวัดคีรีวง สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 3 ตำบลทองเนียน
4. โรงเรียนบ้านท่าจันทร์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
5. โรงเรียนบ้านน้ำโจ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 6 ตำบลทองเนียน
- 4.13 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่
โรงเรียนทองเนียนคณาภิบาล สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
- 4.14 การศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
- 4.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา
- 4.2.1 วัด/สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์/สำนักวิปัสณา จำนวน 4 แห่ง ได้แก่
1. ที่พักสงฆ์เขาชัยสน สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลทองเนียน
2. วัดจันทน์ธาตุทาราม สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
3. วัดอ่าวเสด็จ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 6 ตำบลทองเนียน
4. สำนักวิปัสณาถ้ำเขาพระ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 6 ตำบลทองเนียน
- 4.2.2 มัสยิด/สุเหร่าจำนวน 1 แห่ง ได้แก่
มัสยิดคารุชชาอาคະဇ် สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลทองเนียน
- 4.3 ด้านสาธารณสุข
- 4.3.1 สถานีนอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง ได้แก่
สถานีนอนามัยบ้านท่าจันทร์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
- 4.3.2 สถานพยาบาลเอกชน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่
1. บางแพงการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลทองเนียน
2. ขวัญเรือนการผดุงครรภ์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน
3. ภัทรพยาบาลและการผดุงครรภ์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 8 ตำบลทองเนียน
- 4.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 4.4.1 สถานีตำรวจ จำนวน 1 แห่ง
- 4.4.2 งานตำรวจน้ำขนอม สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลทองเนียน
- 4.5 ที่พักสายตรวจตำรวจ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
1. ที่พักตำรวจชุมชนบ้านบางแพง สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 8 ตำบลทองเนียน
2. ที่พักสายตรวจบ้านท่าจันทร์ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 ตำบลทองเนียน

5.การบริการขั้นพื้นฐาน

5.1 การคมนาคม

5.1.1 ถนนลาดยาง จำนวน 8 สาย ได้แก่

- 1.ถนนสายพรุคด้อม – บ้านน้ำโจ หมู่ที่ 4,6,7
- 2.ถนนสายบางแพง – พรุคด้อม หมู่ที่ 1
- 3.ถนนสายบางแพง – โรงเรียนก้าชธรรมชาดิখনอม หมู่ที่ 8
- 4.ถนนสายบ้านถนน – บ้านท้องโหนดหมู่ที่ 3,5
- 5.ถนนสายบ้านท่า – พรุคด้อม หมู่ที่ 7
- 6.ถนนสายสามแยกต้นแก - บ้านถนน หมู่ที่ 4,5
- 7.ถนนสายวัดอ่าวเสด็จ หมู่ที่ 6
- 8.ถนนสายบ่อโก – อ่าวแขวงเกา หมู่ที่ 2,7

5.1.2 ถนนคอนกรีต จำนวน 10 สาย ได้แก่

- 1.ถนนสายบ้านแขวงเกาพรุคด้อม – ตีแยกต้นจันทร หมู่ที่ 2
- 2.ถนนสายโรงเรียนบ้านท่าม่วง หมู่ที่ 1
- 3.ถนนสายบ้านท้องชิง หมู่ที่ 2
- 4.ถนนสายโรงเรียนวัดศิรีวง – ตีแยกต้นจันทร หมู่ที่ 3
- 5.ถนนสายวัดธารทอง – ชายทะเล หมู่ที่ 6
- 6.ถนนสายหน้าหมู่บ้านแหลมธานี - ชุมชนหน้าแพ หมู่ที่ 8
- 7.ถนนสายซอยแพ ว.สถาพร หมู่ที่ 8
- 8.ถนนสายบางแพง – ดำรวจน้ำ หมู่ที่ 1
- 9.ถนนสายชุมชนอิสลามบ้านท่าม่วง หมู่ที่ 1
- 10.ถนนสายเศรษฐกิจ หมู่ที่ 8

5.1.3 ถนนลูกรัง จำนวน 15 สาย เป็นถนนที่เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน

5.2 โทรคมนาคม ได้แก่

โทรศัพท์ -สาธารณะ จำนวน 12 เครื่อง

-ครัวเรือน มีใช้ทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน

5.3 การไฟฟ้า ได้แก่

5.3.1 ไฟฟ้าสาธารณะ มีการติดตั้งทุกหมู่บ้านย่านชุมชนแต่ยังไม่เพียงพอ

5.3.2 ไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน มีใช้ทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน

5.4 การประปา ได้แก่ ประปาหมู่บ้าน ซึ่งมีทุกหมู่บ้าน

5.4.1 บ่อน้ำบาดาล มีบ่อน้ำบาดาลในแต่ละหมู่บ้านยกเว้นหมู่ที่ 8

2. ประวัติความเป็นมาของวัดจันทร์ธาตุทาราม

วัดจันทร์ธาตุทาราม ตั้งอยู่เลขที่ 125 บ้านท่าจันทร์ หมู่ที่ 4 ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ 8 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา น.ส.3 เลขที่ 214 อาณาเขตทิศเหนือและทิศใต้จดถนนสาธารณะ ทิศตะวันออกจดที่ดินเอกชนและถนนสาธารณะทิศตะวันตกจดถนนสาธารณะและที่ดินเอกชน อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย อุโบสถ กว้าง 6 เมตร ยาว 18.50 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2532 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 23.50 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2542 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย หอสวดมนต์ กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2522 เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ภูมิสงฆ์ จำนวน 7 หลัง เป็นอาคารไม้ 6 หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 19 เมตร ยาว 40 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2535 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก นอกจากนี้มีหอสวด กว้าง 8.50 เมตร ยาว 18 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.2525 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หอระฆัง โรงครัว โรงเก็บพัสดุ และศาลารับแขก กว้าง 6 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารครึ่งไม้ทรงไทย ปูชนียะวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตักกว้าง 32 นิ้ว สูง 41 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2536 พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 39 นิ้ว สูง 55 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ.2523 เจดีย์ปการัง ฐาน กว้าง 6 เมตร ยาว 6 เมตร ยอดเจดีย์ซำรูปกรวยหักพังเพราะเก่าแก่

วัดจันทร์ธาตุทาราม ตั้งเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2521 เดิมเป็นวัดร้าง ไม่ทราบว่าจะสร้างตั้งแต่สมัยใด ลักษณะพื้นที่เป็นเนินดิน ด้านทิศเหนือมีเจดีย์หินปการัง ถูกคนขุดค้นเอาวัตถุมงคลและหลักฐานภายในไปหมดแล้ว ยอดเจดีย์หักยังคงเหลือซีกหนึ่งขององค์เจดีย์ มีเนื้อที่ทั้งที่มีเอกสารสิทธิ์ และยังไม่มียเอกสารสิทธิ์ ที่ดินประมาณ 170 ไร่ โดยเฉพาะเนื้อที่เอกสารสิทธิ์ น.ส.3 และซื้อเพิ่มเติมรวม 10 ไร่ 75 วา บริเวณวัดล้อมรอบด้วยถนน หมู่บ้าน ชุมชน ได้เริ่มบูรณะวัดตั้งแต่ พ.ศ. 2491 และได้ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดพระสงฆ์ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2521 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2523 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาส เท่าที่ทราบนาม คือ พระครูไพโรจน์ภณภิบาล พ.ศ.2503-ปัจจุบัน

แบบสอบถามชุดที่

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์
ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน
อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามหาบทบาทของพระสงฆ์ใน
การพัฒนาชุมชนตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ในตอนที่ 1 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ ตอนที่ 2 ให้ท่านทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ส่วนตอนที่ 3 กรุณาท่านให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามาตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนด

3. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ ให้ครบถ้วนทุกข้อของแต่ละตอน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัย
นี้สมบูรณ์ นำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนของท่านได้อย่างแท้จริง

ขอเจริญพร

พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต/งาม โฉม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1. ชาย
 2. หญิง

2. อายุ

1. 18- 30 ปี
 2. 31 - 40 ปี
 3. 41 - 50 ปี
 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา
 2. มัธยมศึกษา/ปวช.
 3. อนุปริญญา/ปวส.
 4. ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

1. เกษตรกรรม/รับจ้าง
 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 3. รับจ้าง
 4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

5. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
 2. 10,000 -15,000 บาท
 3. 15,001 - 20,000 บาท
 4. 20,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตำบลท้องเนียน
อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1.ด้านการศึกษา						
1.การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพุทธธรรม						☐ 1
2.การสั่งสอนให้ประชาชนรู้วิธีการลด-ละ-เลิกอบายมุข						☐ 2
3.การแนะนำให้ประชาชนนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน						☐ 3
4.การสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน						☐ 4
5.การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน						☐ 5
2.ด้านบริการสาธารณะ						
6.การชักจูงให้ประชาชนร่วมกันพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของชุมชน						☐ 6
7.การจัดให้วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน						☐ 7

บทบาทในการพัฒนาชุมชน	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
8. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน						☐ 8
9. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของประชาชน						☐ 9
10. การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน						☐ 10
3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี						
11. การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น						☐ 11
12. การให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา						☐ 12
13. การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน						☐ 13
14. การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีท้องถิ่น						☐ 14
15. การส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชน						☐ 15
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
16. การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า						
17. การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม						☐ 17
18. การส่งเสริมการจัดอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม						☐ 18
19. การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน						☐ 19
20. การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตรายของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ						☐ 20

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตำบลท้องเนียน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ละด้านต่อไปนี้ ประการใดบ้าง

ปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
1.ด้านการศึกษา	1.ด้านการศึกษา ....
2.ด้านบริการสาธารณะ	2.ด้านบริการสาธารณะ ....
3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี	3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี ....
4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ....

ตารางแสดงค่าการให้คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านการศึกษา					
1. การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพุทธธรรม	+1	+1	+1	3	1.00
2. การสั่งสอนให้ประชาชนรู้วิธีการลด-ละ-เลิกอบายมุข	+1	+1	+1	3	1.00
3. การแนะนำให้ประชาชนนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	3	1.00
4. การสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน	+1	+1	+1	3	1.00
5. การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
2. ด้านบริการสาธารณะ					
6. การชักจูงให้ประชาชนร่วมกันพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณะสมบัติของชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
7. การจัดให้วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	0	+1	+1	2	0.67
8. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
9. การอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ของวัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของประชาชน	+1	+1	+1	3	1.00
10. การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน	+1	0	+1	2	0.67

ข้อคำถาม	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.ด้านวัฒนธรรมประเพณี					
11.การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
12.การให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา	+1	+1	+1	3	1.00
13.การส่งเสริมและสนับสนุนศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	+1	+1	+1	3	1.00
14.การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบ สานประเพณีท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
15.การส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้วัฒน ธรรมท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
4.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
16.การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า	+1	+1	+1	3	1.00
17.การสนับสนุนการรณรงค์ให้ชุมชนร่วมกันรักษา สิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1.00
18.การส่งเสริมการจัดอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1.00
19.การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาด ในชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
20.การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอันตราย ของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.96

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คือ เรือโท ผศ.ดร.อนันต์ ใจสมุทร

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คือ นายสุขอุษา นุ่นทอง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คือ นายชาญศักดิ์ สุทธิช่วย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล พระครูวิมลธรรมสาร สมจิตโต (งาม โฉม)
ชาติกาล 31 สิงหาคม 2503
ที่อยู่ปัจจุบัน วัดบางคู หมู่ที่ 3 ตำบลควนทอง อำเภอชนอม
จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษา

พ.ศ. 2553

ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน

พ.ศ. 2535-2537

ครูสอนปริยัติธรรมแผนกธรรมประจำสำนักเรียน
วัดบางคู จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2538-2539

รักษาการแทนเจ้าอาวาส วัดเจดีย์หลวง

พ.ศ. 2540-ปัจจุบัน

เจ้าอาวาสวัดวัดบางคู 1 หมู่ที่ 3 ตำบลควนทอง
อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

หนังสืออ้างอิง

(REFERNCE BOOK)

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น